HET LAND VAN AALST

TIJDSCHRIFT VAN DE
HEEMKUNDIGE VERENIGING
« HET LAND VAN AALST »

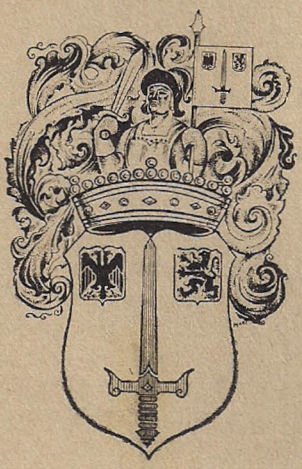

Jaargang I – 1949 Nr 6. – December

Onze Beschermraad

De Weledele Heer Gouverneur en de Bestendige Deputatie van Oost-Vlaanderen;
Prof. Dr. Frans de Backer, leraar aan de universiteit te Gent, werkend lid der Kon. Vl. Academie voor Taal- en Letterkunde, Ukkel (uit Aalst);
Hoogeerwaarde Heer Kanunnik Albrecht de Beer, hoofdinspecteur van de bisschoppelijke colleges, Gent (uit Hofstade);
de heer volksvertegenwoordiger Albrecht van den Berghe, burgemeester van Nederboelare, voorzitter van het Christelijk Onderwijzersverbond (uit Smeerebbe-Vloerzegem);
de heer Michiel van den Bossche, Zottegem;
de heer Leopold Bosteels, nijveraar, Aalst;
Dr. Arthur Broeckaert, geneesheer, letterkundige, Geraardsbergen;
Z.E.H. Hubert Buyle, algemeen bestuurder der Zwarte Zusters, letterkundige, Aalst;
de heer Leo van Cleemput, ere-inspecteur van het Lager Onderwijs, Aalst;
Z.E.H. Jozef Crombé, pastoor, Sinaai (van Velzeke);
Hoogeerwaarde Pater Donatus, gewezen Generaal der Capucienen, Antwerpen (uit Welle);
de heer Edgard Durant, Ninove;
Hoogeerwaarde Heer Kanunnik Leonce Eeckhout, professor aan het Groot Seminarie, Gent (uit Sint-Maria-Oudenhove);
Dr. Hendrik van Gassen, atheneumleraar, Ninove;
de heer Robrecht de Graeve, inspecteur van het Lager Onderwijs, letterkundige, Gent (uit Woubrechtegem);
Dr. Frans d'Haese, ambtenaar, Geraardsbergen;
de heer volksvertegenwoordiger M. Herman, Ronse;
de heer Kamiel Huylebroeck, gemeentesekretaris, Gijzegem;
Dr. Siegfried de Laet, docent aan de universiteit te Gent;
de heer graaf Guy de Liedekerke, Petegem-Oudenaarde;
Dr. Jan Lindemans, werkend lid der Kon. Vl. Academie voor Taal- en Letterkunde, voorzitter van de Geschied- en Oudheidkundige Kring van Vlaams Brabant, Laken-Brussel;
Ir. Paul Lindemans, inspecteur van het Landbouwonderwijs, Opwijk;
Z.E.H. Aloïs de Maeyer, godsdienstleraar aan het atheneum, toneelkundige, Aalst;
Z.E.H. Richard de Moor, principaal van het college, Ninove (uit Bavegem);
de heer Edgard van Oudenhove, notaris, Denderhoutem;
Ir. Albrecht van Pottelberghe, lid der Bestendige Deputatie van Oost-Vlaanderen, aannemer, Erembodegem;
Z.E.H. Jozef de Potter, ere-legeraalmoezenier, Gent (uit Aalst);
†Z.E.H. Kanunnik Jozef Reynaert, pastoor-deken, Aalst;
Dr. Adhemar de Smet, prefekt van het atheneum, Antwerpen (uit Aalst);
Dr. Herman Uyttersprot, geaggregeerde van het Hoger Onderwijs, Aalst;
Hoogeerwaarde Heer Jozef Walters, ere-deken van Ninove, Gent.

Het toponiem « Zeeberg » te Aalst.

In het eerste nummer van « Het Land van Aalst » (1) tracht Dr Jan Lindemans tot een verklaring van het toponiem « Zeeberg » te komen. Hij meent dit te mogen afleiden van het Mndl. zeebarghe, d.i. zeeschuit. De Zeebergse brug zou dan betekenen « brug waar de zeeberge haar vaste aanlegplaats had ».

Op grond van overwegingen van historische aard en tevens van de oudere excerpten, menen we deze etymologie te mogen verwerpen. Immers, wie enigszins met de lokale geschiedenis en het ekonomische bestel van het middeleeuwse Aalst bekend is, zal dadelijk zeer terughoudend moeten staan tegenover sommige beweringen van L., die zeker op geen enkele tekst of bewijsplaats steunen.

I. *DE WERF.*

Nabij de Zeebergse brug zou dus volgens L. een aanlegplaats zijn geweest voor een zeeschip. De « Keuren van de Sciplieden » (2) van 1423 en 1468, sluiten deze mogelijkheid uit. Te Aalst bestond in de 15e eeuw het ambacht der « Sciplieden». De leden van dit ambacht, evenals de vreemde schippers, die te Aalst hun vracht losten of laadden, waren aan een hele reeks zeer strenge reglementen onderworpen. Op de overtreding ervan stonden zware boeten. De te laden koopwaar lag op de Werf, een loskade, binnen de vestingmuren van de stad gelegen, op de plaats die thans nog die naam draagt. De goederen die men uit de schepen loste, werden er opgestapeld (3). Tal van bewijsplaatsen uit het Peysbouc en uit de Stadsrekeningen tonen aan dat het op deze plaats was dat de meest uiteenlopende handelswaren wérden geladen en gelost (4). Reeds in 1298 wordt deze los-

(1) Het Land van Aalst, Jg. I (1949), nr. 1, pag. 13-15 : De Zeeberg te Aalst.

(2) SA Aalst : Peysbouc of Rooden bouc : f° XLVII r° en LXXVI r°. Het bevat teksten van 1410 tot ± 1480.

(3) Peysbouc f° LVII v° : Item alle waghenaers zullen moghen ontladen hare waghene up den warf ende laden van goede dat leyt up den warf behouden den assisers haer assize.

(4) Peysbouc f° LXXVII r° : Item dat gheen scipman voortan zijn scip verhueren noch niemende toezegghen en zal tAntwarpen onderweghe noch eldre hij en zal commen tAelst **ten warve anlegghende** tsiner toure ende ladende den cooplieden elken dat hij begheert tot dat hij zine volle vracht heeft... up de boete van 4 lb.
Vgl. verder : RA Brussel, Fonds Rekenhof, Stadsrekening over het jaar 1462, f° 78 r° : ... costen ghedaen **anden warf** inde rivier vander Denderen **daer men der cooplieden goed te scepe laedt ende ontlaedt.**
Zie ook Peysbouc LVII r° : Van den haeme vanden wijne die men **bin** Aelst ontlaedt. En ibid. : Item van al dat bier dat **te werfve** comt te scepen danof heift de werf vander last 12 d.
Nog te vergelijken : de Stadsrekening over het jaar 1398 f° 38 v°, alwaar de aanvoer van grote hoeveelheden bouwmaterialen wordt vermeld, voor een nieuwe stadsmuur.
We vinden uitdrukkingen als : an den werf ghelevert; te voerne met sinen waghene van up den werf tot upt werc; den arbeyters van den werve.

kade vermeld (5). In de 15e eeuw behoorde de Werf tot de « accisen » van de stad, samen met wijn, bier, laken, brood, wol en kousen, beesten, het Vleeshuis en het Korenhuis enz. Deze « accisen » werden ieder jaar door de schepenen tegen de zogenaamde « godspenninghen » verpacht. De Werf was stevig georganiseerd. Het Peysbouc maakt melding van de « warfmeesters » en de « ghezellen vanden werfve » of de « scroders » (6). Voor het laden of lossen wordt een recht geheven dat voor iedere soort koopwaar nauwkeurig wordt bepaald (7). Wanneer de te lossen waar zo zwaar is dat twee « ghezellen van den werve » deze met een berrie niet uit de schepen kunnen dragen, dan moet de werf dit « werken » d.w.z. zij gebruikt de door de stad daartoe geleverde werktuigen (8). Hiervoor moet een speciale vergoeding worden betaald, nl. het « scrodeghelt » (9). Ieder schipper die aan de Werf komt aanleggen, moet zijn beurt afwachten. Deze beurt wordt bepaald door het opgooien van geld : wie meest kruisen heeft, laadt het eerst (10). De schippers van Aalst hebben hierin de voorrang op de vreemde schippers. Geen koopwaar mocht geladen of gelost worden tenzij de « accisers » of de pachters van de « accisen » hun recht hadden geheven (11).

Op de kaart van Sanderus in « Flandria illustrata » is deze haven duidelijk te zien. Ze lag vlak bij de beide watermolens, die op de Dender gelegen waren : de voorste en de achterste molen. Aan de straatzijde was ze door een muur en enkele gebouwtjes van de omgeving gescheiden.

Zo'n haven binnen de stadsmuren was alleszins veiliger dan bij de Zeebergse brug, die buiten de stadspoorten was gelegen. De « Keure van de Sciplieden » vermeldt nauwkeurig welke maatregelen door de « scipman » dienden genomen te worden ter beveiliging van de vervoerde goederen. De bemanning was verplicht op het schip te blijven zolang het schip niet « gehavent » was. Zodra het ergens aanlegde om gelost te worden, moest de « scipman » ter plaatse blijven

---

(5) RA Brussel : Kerkarchieven van Brabant, nr. 7034 : op de werft.

(6) Peysbouc LVII r° : De werf ende scroden.

(7) Ibid., bv. : Item van vate smouts, botren of ander goed dat in vaten comt ghelt van werfghelde van elken vate 2 d.

(8) Peysbouc LVII r° : Vander haeme van den wijne... danof hebben de scroders 8 d. ende de stede leverd dhalaem ende de scroeders moeten den wijn werken ende indoen up hare aventure.

(9) Peysbouc LVII v° : Item al dat goed dat twee ghezellen vanden werfve niet moghen uten scepen draghen met eere berye dat moeten werken de werf ende dats scrodeghelt.

(10) Peysbouc f° XLVII r° : Item zullen de sciplieden van binnen (nl. die van Aalst zelve) laden bi ghebeurten : es te verstane, die tegader upvaren ter Nieuwerborch (nl. Dendermonde) zullen hutsen (d.i. opgooien) met vijf penninghen, meest crucen eerst voorlaed also volghende.

(11) Peysbouc LVII v° : zie voetnota (3).
Vergelijk verder : O. Reyntens, Oorkondenboek der Stad Aelst; Boek met den Haire; Aelst, 1906, blz. 96 (arbitrale sententie van Schepenen van Gent in zake een betwisting nopens het recht van de pachter van de Korenassize te Aalst, zijn assize te heffen op het door een Gents koopman doorgevoerde graan; a° 1483) : te verpachtene de assize van den coorene commende binnen der stede te scepe by der Dendere oft te waghene omme dat te ladene te scepe ende also uut te vourene, ende **dan der af te doen ontfane de assize.**

met zijn « roufknecht » (12) totdat het schip gelost was. Het is duidelijk dat een aanlegplaats bij de Zeebergse brug tegen ribauden en ander vagantengespuis niet die waarborgen voor de veiligheid bieden zou als de binnenhaven in de stad zelf.

Twee soorten schepen deden Aalst aan :

1°) Grote schepen die « up den meesten peghel varen », met een bebemanning van vier koppen : de « scipman », twee « scipghezellen » en een « roufknecht ».

2°) Kleine schepen of « soyschepen », die « up den voirseiden peghel ende diepte niet en laden », met twee « scipmannen » en een « roufknecht ».

Deze diepgang of « peghel » (= peil) werd berekend op een maximumlading van 233 zakken graan voor de grote schepen, hetzij in totaal 300 hectoliter (13) of 22,5 ton (een Hl. tarwe weegt 75 kg.) Echte notedopjes dus in vergelijking met de moderne rivierschepen van 300 ton minimum, welke thans de Dender bevaren ! De schepen mochten niet dieper geladen worden dan tot aan het onderste strijkhout; dit laatste moest vrij blijven (14). Hoe gering de diepte van de Dender was, kan men alleen hieruit reeds opmaken. Bij droog weder konden zelfs de zogenaamde « grote » schepen soms niet uitvaren en moesten de waren overgeladen worden in de kleinere « soyscepen », wier tonnemaat slechts 150 zakken tarwe bedroeg, hetzij 193 Hl. of 14,5 ton (15). Het was de schippers streng verboden in andere aanlegplaatsen, zoals bv. te Herdersem, nog waren bij te nemen, tenzij het schip op de werf te Aalst zijn vracht van 233 zakken tarwe niet had gekregen (16). Zoals vroeger reeds gezegd, lag de haven boven de watermolens, zodat daar ter plaatse steeds een constant waterpeil aanwezig was, wat wel onontbeerlijk was voor het normale lossen

---

(12) Peysbouc : f° LXXVI r° : Ende moet de zelve scipman tzelve zijn scip also houden soffissantelic ghemand tot dat tselve scip ghehavent es daerment lossen wilt ende moet altijts daer in bliven de scipman of een also soffissant als hij in zine stede ende roufknecht tot dat tscip ontladen sal wesen up de boete van 4 lb.

(13) Zie : Tafelen van Conversie ofte Reductie der oude Maeten en Gewigten van 't departement der Schelde... door den Burger Aubert... Tot Gend... (s.d.), p. 80. De Aalsterse zak koren gold 1,286 Hectoliter.

(14) Peysbouc LXXVI r° : Item es voort gheordineert dat negheen scipman... hoe groot zijn scip es van nu voortan niet meer of hoogher laden zal dan 233 zacke tarwen noch niet diepere dan tot onder an donterste strijchout ende tstrijchoutvrij. Ende andre cleene scepe als soyscepe of andre die up den voirs. peghel ende diepte niet en laden, dat die laden zullen naer advenant... behouden altijts als voren, dat zij niet dieper laden zullen dan tot onder ant onderste strijchout.

(15) Peysbouc LXXVII r° : Item ende ghevielt oic zo, inden zomere oft in drooghen weder, dat de scipliede niet waters ghenouch en hadden omme te varene metten goede, dat zij inne ghenomen hadden... zo es gheoirdineert in dat cas de scipliede tvoors. goed zullen moeten lichten in andere scepe thuerselfs coste ten fine dat de coopman zijn goed hebben moghe tsijnre marct alsoot behoort.

(16) Peysbouc LXXVI v° : Item es gheordineert dat van nu voortan gheen scipman naer dat hij van cante ghevaren es, buten niet meer laden en zal ghelijc als tHardessem oft in andre plaetsen, het en ware ten warve toten ghewichte vanden voirs. 233 zacke tarwen behouden den juusten peghel als voren verclaert es.

en laden der schepen. Met de Benedendender stond deze haven in verbinding door een spui, de zgn. « speye ». Nadat de schepen om beurt waren geladen, werden dan iedere Woensdag of Dinsdag te één uur 's middags de deuren van het « Speyhuus » getrokken en dit voor slechts drie uren (17).

Het Peysbouc vermeldt ook de namen der havens waarheen goederen worden uitgevoerd. Het zijn Antwerpen, Gent, Mechelen, Brugge, Bergen en Dendermonde. Uit niets blijkt dat er met de voormelde 22 ton-schepen een rechtstreekse vrachtvaart op Londen of Hollandse of Franse zeehavens zou bestaan hebben (18) !

Het complex der reglementeringen en ordonnantiën welke in de keure der « Sciplieden » zijn vervat, sluit o.i. iedere mogelijkheid tot een aanlegplaats bij de Zeebergse brug uit. Het innen der « accizen », de outillering der haven, het bestaan van een veilige loskade binnen de vestingen, waar de goederen konden opgestapeld worden, de wachtbeurten der schippers, de stipte organisatie van de werf met haar werfmeesters, haar gezellen van den werve, haar werfgeld en haar « scrodegelt », verzetten zich tegen het idee van een mogelijke losplaats bij de Zeebergse brug. Indien er een ware geweest, dan zou trouwens de keure der « Sciplieden » daarvan melding hebben gemaakt. De vermelding van het feit dat « een zeeschip van Dendermonde de Dender opvaarde naar Aalst, zodat de Aalstenaars niet meer verplicht waren al hun produkten van of voor overzee te Wichelen te gaan verhandelen, zijnde aldaar de enige aanlegplaats op de Schelde binnen het oude Land van Aalst », vinden we niet minder onverantwoord. Het bestaan van een Werf te Aalst in 1298 en de

---

(17) Bouc metten Haire, f° 294 r° : Ordonnantie van de schepenen op het trekken van de spui (a° 1456).
Dat dit maar op bepaalde tijdstippen gebeurde, kan men ook opmaken uit de zinsnede (cfr. voetnota 10) « die **tegader** upvaren ter Nieuwerborch ».
De ordonnantie maakt een uitzondering voor de vier hoogdagen; de speydeuren worden dan getrokken om de rivier te laten spoelen : « nemaer ten viere hoochtijden ghecostumeert zal men de voirs. deuren uptrecken ende de Riviere laten spuelen ende zuveren naer doude costume ». Indien de spui op onregelmatige of willekeurige tijdstippen werd getrokken had dit natuurlijk grote nadelen tot gevolg voor de molenaars, die zich voortdurend van het maalwater beroofd zagen en voor de kooplieden, wier koopwaar gevaar liep, bij een plots zakken van het waterpeil.

(18) L. heeft zich hier klaarblijkelijk laten misleiden door een voetnota bij een artikel van Th. Luykx : Een klachtenlijst van Brabanders over hun wederrechtelijke behandeling op Vlaams grondgebied in 1260 (in : Hand. v. d. Kon. Comm. v. Gesch. CXIII (1948) pag. 18). Er blijkt niet uit deze tekst, dat **dezelfde** schepen, die van Londen naar Vlaamse havens voeren, de vracht ook verder naar Mechelen brachten.
Het door L. aangehaalde voorbeeld van de Vikingschepen lijkt me hier ook niet erg overtuigend : 1° Deze schepen hadden wellicht een geringe diepgang, omdat ze niet voor de **vrachtvaart** waren bestemd. Ze waren bemand met dertig à vijftig manschappen; 2° Er waren een vijftal soorten, verschillend naar grootte en vorm. (cfr. Vincent Peeters, Koningen der Zee : Verhandelingen K.V.H.U., p. 77). De Vikingers namen aan boord hunner grotere vaartuigen kleinere zeilbootjes mee om de rivieren te bevaren (ib. pag. 76.).

bekende brief van graaf Boudewijn van Henegouwen (1185-1190) over het toltarief voor de scheepvaart op de Dender tussen Dendermonde en Aalst zijn sprekende bewijzen voor het vroege bestaan, reeds in de 12e eeuw, van een vrachtvaart op de Dender (19).

Antwerpen. *JOZEF VAN CLEEMPUT.*

Volgen nog:
II. De handelsweg Brugge-Keulen.
III. De overstromingen te Aalst in de 15e eeuw.
IV. Het toponiem Seeberg:
a) excerpten
b) interpretatie
c) verklaring van de overgang seeborgher brugghen › seebergher br.

Familienamen uit de charters der kartuize van St.-Martens-Lierde. (*)

GREM (de) ..... **1410** — « **Raesse de grem** », meier van St-Martens-Lierde (31 Oct. 1410). Hij was er ook meier in 1415 (6 Juli 1415), 1416 (20 Okt. 1416), 1430 (12 Dec. 1430), 1431 (17 Januari 1431 n.s.) Hij was baljuw van Simoen de Ruwe, van zijn heerlijkheid ten Broeke in St-Martens-Lierde, 1415 (9 Dec. 1415), 1416 (16 Nov. 1416). Hier komt hij voor onder de naam van « **Raesse de grom** ». Hij was ook baljuw van Daneel van den Bossche, van zijn Heerlijkheid ten Riede, in 1416 (16 Nov. 1416)

GRIEK (de) ..... **1415** — « **Gillis de griet** », schepen van St-Martens-Lierde (6 Juli 1415). Hij trad nog als schepen op in 1416 (20 Okt. 1416). Verder was hij schepen van de heerlijkheid ten Broeke, in dezelfde gemeente in 1415 (9 Dec. 1415) en in 1416 (16 Nov. 1416). In deze laatste jaren staat hij vermeld als « **Gillise de griec** ».

GROENINCKX ..... **1392** — « gheleghen int Buenderkyn [te Smeerebbe]... neven **christiaens groenincxs** » (12 April 1392)

1403 — « opt grote Cruus [te Steenhuize]... **gillis groeninx** erve » (25 Okt. 1403)

(*) Zie het vorig nummer, op blz. 141.

(19) Oscar Reyntens, o.c. p. 3: Talis est conditio de navium theloneo que transeunt per Theneramundam eundo ut redeundo de Alost...
Uit deze tekst blijkt verder dat er op dat tijdstip zelfs een vrachtvaart bestond tussen Dendermonde en Geraardsbergen. Drie soorten schepen worden in deze oorkonde vermeld: **Parva navis** que agitur remige parvo et manu — **Mediaris navis** ad quam remex suspensus est funiculo — **Magna navis** ad quam suspensus est remex ferro, quem vulgus vocat helmroder...

GROVE (de) ..... **1418** — « jeghen **corniillisze den grove** » te St-Martens-Lierde (11 Maart 1418 n.s.) Wellicht werd deze naam geschreven volgens de uitspraak en zou evengoed kunnen « de graeve » zijn.

GRUYTER (de) ..... **1436** — « super hereditates quondam stephani majoris apud roest [te Opbrakel]... fuerunt... **Walteri dicti Gruiters** » (3 Maart 1346 n.s.)

GUCHTE (van den) ..... **1347** — « **Heynric van den ghuchte** » leenman « onser vrauwen der graefenede van Singni ». Hij was een der zeven leenmannen « van den heerscepe van Nederbrakele » (8 April 1347, vidimus van Jan vander Boede, zonder datum).

1347 — « **claus van den guchte** » evenals Heynric leenman « onser vrauwen der graefenede van Singni » en een der zeven leenmannen « vanden heerscepe van Nederbrakele » (zelfde charter als voorgaande)

HAECK (de) ..... **1388** — « **symoen de haec** », schepen van Geraardsbergen (1 Aug. 1388)

1419 — « **henric de haec** », schepen van Overboelare. (23 Januari 1419 n.s.)

HAGHEMUYTER (de) ..... **1388** — « **jan de haghemutere** », schepen van Deftinge. (31 Dec. 1388)

1419 — « **raesse de haghemutere** », schepen van Geraardsbergen. (9 Maart 1419 n.s.)

HAGHEN (van der) ..... **1362** — « tusscher der ouden brugghen ende den cleynen brugxkine tusschen... ende **wouters vander haghen huus** » te Geraardsbergen (26 Okt. 1362)

1417 — « ymmelverdighem [Hemelveerdegem] van **natalyen vander haghen** weghe » (goederenlijst der kartuize van St-Martens-Lierde, zonder datum, circa 1417)

1422 — « **Martin vander haghe** » leenman van Jan van Melun, heer van Zottegem. Hij was vermoedelijk van St-Maria-Oudenhove. (26 Aug. 1422 in vidimus van 30 Sept. 1447)

1434 — « **jan vander haghen jans sone** », had rentegoederen te Geraardsbergen (9 April 1434)

HALFSTEENS ..... **1358** — « jeghen **wouteren halfstene** », woonde te Geraardsbergen, in de « bruxstrate » (8 Okt. 1358)

HAMEYDEN ..... **1318** — « hoefstat die **wouter hameyds** was » (te St-Maria-Oudenhove (Zondag vóór St Michiel 1318, in vidimus van 24 Maart 1403 n.s.)

1318 — « **heinricke hameyden** », had rentegoed te St-Maria-Oudenhove (Charter : voorgaande)

HOEME (van) HAMME ? ... **1356** — « ghebeden her **Janne van Hoeme,** openbaren tabellioene... »
Et ego, **Johannes,** dictus de **Hoeme,** Cameracensis dyocesis publicus imperiali auctoritate notarius » (7 Mei 1356, copie 3 Aug. 1361)

HASAERT ..... **1335** — « **Gillis Hasard** », schepen van Morenbroek (21 Dec. 1335, in vidimus van 24 Dec. 1447)

1365 — « **pieter hasaert** » schepen van de Heer van Zottegem « in de prochie van hasselt » [Ophasselt] (19 Nov. 1365)

1394 — « **steven hazaerde** » had renten op een huis « aen doverpoerte » te Geraardsbergen. (9 Dec. 1394) .

1403 — « **jan hazaert** » vernoemd in akte voor de wet van Vloerzegem. (25 Okt. 1403)
jan hasaert » ook vernoemd in akte voor de wet van Steenhuize (25 Okt. 1403)

HASEVELD ..... **1347** — « **Jan Hasevelt** », leenman « onser vrauwen der graefenede van Singni ». Hij was een der zeven leenmannen van « den heerscepe van Nederbrakele » (8 April 1347, in vidimus van joris vander boede, zonder datum)

1410 — « **pieter haesvelt** » schepen van St-Martens-Lierde (31 Okt. 1410)

HASSELT (van) ..... **1356** — « **Janne van hasselt** » [Ophasselt]. Een der testamentuitvoerders van Bernard van Brakel. (7 Mei 1356, copie 3 Aug. 1361)

1365 — « jan de wouwe alse meyer inde stede van **gheraerde van hasselt** inde selve prochie » (19 Nov. 1365)

HAVESKERKE (van) ..... **1417** — « Ic **franschoys van haefskerke** ruddere Bailliu vanden graefscepe ende lande van Aelst ende vander stede van gheroudsberghe » (4 Januari 1417 n.s., in vidimus van 15 Februari 1417 n.s.)

HECKE (van den) ..... **1420** — « buten der overpoorten » [te Geraardsbergen] « **goessin vanden ecke** » (17 Aug. 1420)

1460 — « broeder **janne vanden hecke** », prior der kartuize van St-Martens-Lierde. (18 Sept. 1460. Copie in Register nr. 3, fol. 75)

HEDE (van den) ..... **1350** — « Ic, **Magriete Lenten, docter van den Hede** claus wyf van der Heide »
so ghevic myn **huus ten Hede** », te Erwetegem. (9 April 1350)

HEGHE (van) ..... **1403** — « te vluerzeghem [Vloerzegem] te conteke tusschen **lievins** erve **van heghe** » (25 Okt. 1403). Hij was schepen van Vloerzegem (zelfde charter)

HEIDEN (van der) ..... **1350** — « Ic, Magriete Lenten, docter van den Hede, **claus wyf** van **der Heide** »
« so ghevic Jhanne Heitbarghe, **Claus soene van der Heide** » (9 April 1350). Vermoedelijk waren ze van Erwetegem.

1431 — « **ghildolf vander heyden** », procurator der kartuize van St-Martens-Lierde. (17 Januari 1431 n.s.)

HEITBARGHE ..... **1350** — « so ghevic [Magriete Lenten] **Jhanne Heitbarghe,** Claus soene van der Heide (9 April 1350)

HEMBYSE (van) ..... **1441** — « **Oliviere van hembyse** van zinen hove ende heerscepe van Up-brakele » (10 Mei 1441, copie in Register nr 3 fol., vooraan).

HEMELVEERDEGEM (van) **1274** — « par devant signour **Olivir de Imelverdighem** chivalir... (Dec. 1274, in vidimus van 24 Dec. 1447)

HERENCOUTE (van) ..... **1362** — « **mangheline van herencoute** ende joufrauwe trusen van den planken sinen wetteghen wive ». Hij had eigendommen te Onkerzele en te Geraardsbergen (14 Juli 1362)

HERFELINGEN (van) ..... **1274** — « **Jehan de Herflighem** »... comme eskivins » (schepen) van « Morenbroch » (Morenbroek) (Dec. 1274, in vidimus van 24 Dec. 1447)

HERREGODTS ..... **1357** — « **Jacop hergoet** », schepen van St-Martens-Lierde (26 Februari 1357 n.s.)

1416 — « **Gillise heergoote** » pachter van het « goet ter weeden » te St-Martens-Lierde, eigendom der kartuize aldaar. (13 Nov. 1416)
« kateline siin moedere ende **heyne heergoot** siin broedere » (van voornoemde Gillise) (voorgaande charter)

1418 — « tusschen myr **joufrauwe hergoets** erve » op de Lierdekouter te St-Martens-Lierde (11 Maart 1418 n.s.)

1422 — « **diederyc hergoyt** », schepen van Deftinge (3 Mei 1422)

1425 — « **gillis heergoot** ende paroone zyn... wyf » te St-Martens-Lierde (25 Okt. 1425)

HERTOG (de) ..... **1354** — « **gosin de hertoghe** », vernoemd in akte voor de wet « van de heer de ligny » (10 Maart 1354 n.s.)

1396 — « up den boesdal (te Deftinge) nevent cappelvelt... **arendts shertoghen** lant » (1396, in vidimus van 20e der Hooimaand 1432) Beide waren vermoedelijk van Deftinge of Geraardsbergen.

HERZELE (van) ..... **1356** — « presentibus ibidem discretis et honestis viris videlicet...
Gerardo dicto de Heerseele pelliperio » burger (inwoner) van Geraardsbergen (7 Mei 1356, copie 3 Aug. 1361)

1409 — « soubz messire **Daniel de Herzelle** autrement dit « here van den Broucke ». Het gaat hier over het hof ten Broeke te St-Maria-Oudenhove, dat om het jaar 1409 het goed en hof ter Nieuwerpoort heette, eigendom der kartuizers van St-Martens-Lierde (Juli 1409)

1422 — « **Daniel de herzelle** chevalier seigneur de le brouke ». Was leenman van Jan van Melun, heer van Zottegem, St-Maria-Oudenhove en Ophasselt (26 Aug. 1422, in vidimus van 30 Sept. 1447)

1460 — « **joncheer janne van herzeele** heer vanden heerscepe van lyelaer in sente marien-oudenhove ». (18 Sept. 1460. Copie in Register nr. 3, fol. 75.)
Het nog bestaande kasteel van deze vroegere heerlijkheid behoort thans aan de Eerwaarde Zusters van Opbrakel.

HOEFS ..... 1367 — « gheleghen opt rot tusschen der vesten van der poert (te Geraardsbergen)... voer... ende **ihan hoefs** » (24 Dec. 1367)

HOEN ..... 1378 — « dat **dierlay hoen** poertre inde stede van Audenarde » (12 Mei 1378)

« ten live van **pieter hoene** tvorseide dierlays broeder » (voorgaande charter)

HOLDERBEKE ..... 1426 — « **jan hoelbeke** », schepen van Ophasselt
1432 — « **jhan van der hollerbeke** », schepen te St-Maria-Oudenhove. (28 Sept. 1432)

HOME (de le) ..... 1411 — « a damoiselle ghertruud vefve de feu **gautier de le home** » Aan deze behoorde te St-Martens-Lierde de grond waar de fonteinen zich bevonden en aan hem kocht d'Ogierlande deze grond, opdat de kartuizers deze fonteinen konden benutten door het aanleggen ener waterleiding. (Januari 1411 n.s.)

HONDSCHOTE (van) ..... 1347 — « broeder **Kerstiaen van Honscote** », kartuizer te St-Martens-Lierde (8 Juli 1347, in vidimus van Jan van der Boede, zonder datum.)

HONDT (d') ..... 1347 — « **jan de hont** », leenman « onser vrauwen der graefenede van Singni ». Een der zeven « mannen van den heerscepe van Nederbrakele » (8 April 1347, in vidimus van Joris van der Boede, zonder datum)

HOUSTRATEN (van) ..... 1356 — « presentibus... **Gerardo dicto de Houstraten** filio Katerine », burger van Geraardsbergen. (7 Mei 1356, copie 3 Aug. 1361)

HOUTE van den) ..... 1419 — « inde overste hueneghemstrate (te Geraardsbergen) **adriaens vanden houte** huus » (9 Maart 1419 n.s.)

1427 — « margrieten gheylyncx wedue **clays van den houte** », vermoedelijk van Geraardsbergen. (1 Dec. 1427)

HOUWERE (de) ..... 1424 — « **jan de houwere** », schepen van Geraardsbergen (21 Nov. 1424)

HOVEN (van) ..... 1394 — « up **janne van hoven** » vermoedelijk van Geraardsbergen (9 Dec. 1394)

1420 — « **lysbetten van hoven** huus... neven doverpoorte (te Geraardsbergen) (17 Aug. 1420)

HUCKEM (van) ..... 1397 — « int eechout (te Overboelare)... neven **lisbetten van huckem erve** » (5 Februari 1397 n.s., in vidimus van 23 Januari 1419 n.s.)

HUGHEVELDE (van) ..... 1392 — « **Claus van Hughevelde** », schepen van Smeerebbe (12 April 1392)

HUSTIJN ..... **1365** — « **jan hustijn** », schepen te Ophasselt (19 Nov. 1365)

HUYSSE (van) ..... **1412** — « wy broeder **gueraed van huusen** prioor vanden bossche » (kartuize St-Martens-Lierde) (12 April 1412, copie in Cartularium f° 10)

IDEGEM (van) ..... **1373** — « **jan van Ydeghem** », leenman van Jan van Fousseux, heer van Boelare. Was vermoedelijk van Geraardsbergen. (1373, in vidimus van 4 Dec. 1387)

1403 — « **pieter van yedeghem** », baljuw van Steenhuize (25 Okt. 1403) en in 1414 vernoemd als erfachtig leenman van den Hove en heer van Zottegem (28 Sept. 1414)

1418 — « **mattheus van yedeghem** », schepen van Geraardsbergen (11 Maart 1418 n.s.)

1419 — « **pietere van yedeghem** », schepen van Geraardsbergen (9 Maart 1419 n.s.)

JONGHE (de) ..... **1355** — « **de jonghe jhan** », schepen van St-Martens-Lierde (8 Dec. 1355)

1396 — « up den boesdal (Deftinge) neven **gillis sionghen** erve » (1396, in vidimus van 20 Hooimaand 1432)

KERCHOVE (van den) ..... **1333** — « **jhan van den kerchove** » schepen van St-Martens-Lierde (9 Juni 1333)
Was eigenaar van de 6 bunder bos en broek « de Viversdal (Wevelsdal) » te Nederbrakel, een leen van het huis van Ronse en dat aan de graaf van Namen behoorde (als heer van Ronse). Bij akte van 8 April 1347 schonk hij dit aan de kartuize van St-Martens-Lierde (8 April 1347, in vidimus van Jooris van der Boede, zonder datum. Tevens was hij « sterfelijk laet » van het kartuizersgoed te Erwetegem (28 Okt. 1350). Hij was schepen te St-Martens-Lierde in 1357 (26 Febr. 1357 n.s.) en in 1367 (12 Januari 1367 n.s.)

1396 — « neven **joffrouwe lysbetten** lant **van den kerchove** » op het Nederhuisveld te St-Martens-Lierde (1 Mei 1396)

1408 — « **janne vanden kerchove** », baljuw van « den lande van Aelst » (16 Febr. 1408 n.s.)

1422 — « **philips vanden kerchove** » had eigendommen te Deftinge (3 Mei 1422)

1432 — « **adriaen kerchof** » had rentegoederen te St-Maria-Oudenhove (16 Maart 1432 n.s.)

1442 — « van her **anchelmo keerchove** priestre als gheheel hoir van **adriaen keerchove** sinen vadere » (over goederen te St-Maria-Oudenhove) (Andere dag in Hooimaand 1442)

KIMPE (de) ..... **1420** — « **jan de kimpe** », vermoedelijk van Geraardsbergen. (17 Aug. 1420)

KOKER ..... **1346** — « presentibus... **Egidio koker** » getuige van 't testament van Bernard van Brakel. (3 Maart 1346 n.s.)

KUERINS ..... **1415** — « **jan kuerins** », schepen van St-Martens-Lierde (6 Juli 1415)

LAENRE (de) ..... **1344** — « **janne den laenre** vander hoelrebeken » (holderbeke), van St-Martens-Lierde (11 Maart 1344 n.s., in vidimus van 16 Februari 1408 n.s.)

1372 — « **jan de laeure** », zelfde als voorgaande (8 April 1372)

LAERBEKE (van) ..... **1354** — « **willem van larbeke** », schepen « miins heeren van lingi » (10 Maart 1354 n.s.)

1407 — « **gillis van laerbeke** » van St-Martens-Lierde (5 Sept. 1407)

1417 — « up de lierde coutere (te St-Martens-Lierde) ieghen **poochen van laerbeke** » (Goederenlijst der kartuize St-Martens-Lierde, circa 1417. Laarbeke is een gehucht van St-Martens-Lierde.)

LAETHEM (van) ..... **1394** — « **jan van lathem** », baljuw van Raes van den Riede van zijn heerlijkheid ten Riede, te St-Martens-Lierde (1394, copie in Register nr. 3 fol. 73)

LAMMERSVELDE (van) ... **1362** — « **goedeverd van lammersvelde** », schepen van Geraardsbergen (26 Okt. 1362)

EREMBODEGEM. **Valère Gaublomme.**

Stichting van een zoenjaargetijde, te Haaltert, bij doodslag van Jacob de Scrivere door Claeys de Herde (1503)

« Gheert buyle ende halle skermakers siin wetteghe wijf hebben besedt XXV scellinghe parisis tsiaers eeuwelyc ende erfelyc om een jaerghetide alle jare met te doene voer de ziele van Jacop den scrivere die claeys de herde bracht van levende live ter doot. In amenden van dien soe heeft claeys houtgat als oem vanden voorseiden claeys den herde factuer ende mesdadeghe de voorschreven XXV sc. par tsiaers erfelijc ghecocht ieghen den vorscr. gheert buyle omme te stellene ende te ghevene XXX persoenen dies van doene sullen hebben ende den proviseurers redelijc dincken sal XXX aelmoesenen te wetene XXX wittebroode elc broot groot ende weert siinde VIII deniers parisis Ende de aerme die de aelmoesenen halen zullen die selen gaen ter offeranden ten selven daghe ende offeren over de siele haer beliefte. dit jaerghetide salmen alle jare doen op Sente Mathys dach. Ende de vriende van Jacop voorsc. zullen dese messe ten voorscreven daghe moghen doen celebreren wien dat hemlieden ghelieven sal ende de celebrant sal hebben van der selver messen II sc. VI d. par. De costere sal hebben van dienene VI d. par. De heleghe gheest sal hebben II sc. par. om dat hy soude aenveerden den last ende moyte den aermen dese aelmoesenen jaerlycx erfelijc te deelene. Ende dese voorsc. XXV sc. par. soe hebben gheert buyle ende siin wijf voorsc. wettelijc besedt op twee sticken lants... Ende hebben de voorseide twee sticken wettelijc op gedreghen den heere In handen in vormen van wettelijken zekere Inder mannieren hier naer verclaert. waert bij also dat alle jare op sente mathijs dach de voorsc. XXV scell. par. niet betaelt en waren so hebben de voorseide gheert ende siin wijf den voornoemden zekere wettelijc ghekendt afghewonnen ende dat met volder purgen ende contemacien tshelichs gheests van haeltert behouf. Dit was aldus al wel ende wettelijc ghedaen... den derden dach van meije anno veerthien hondert vier ende neghentich. »

(Haaltert : Parochiaal Archief. Rentenboek van de H. Geest, 1503, blz. 87 r. tot 89 v.)

HOFSTADE. **Jozef de Brouwer.**

Wat leerde men op school te Haaltert?

« Kennelyc zij allen lieden dat lysbeth Mertens, moedere van de weesen Neel ende Pietere de Suttere, de twee weesen, eene termijn van IX jaren lanc duerende »... zal onderhouden op volgende voorwaarden, o.m. « **ende salse oec ter scolen doen tot dat zij beede connen haren pater ende ave Maria, den langhen credo ende den corten credo,** zonder fraude ofte arghen lust. »

(Parochiaal Archief v. Haaltert: 1507, Wezenboek, 172 v.). — **D.**

Een rente te Voorde in 1646.

Op 21 April 1646, « ter griffie vande prochie van Voorde » werd « overbrocht selver contract luydende aldus: Compareerde voor ons Meyere ende Schepenen vande prochie ende vierschere van Voorde Ghysbrecht van Oudenhove filius Ghysbrechts, ende Cattelyne Noye filia Mertens syne wettighe huysvrouwe ». De comparanten bekennen ontvangen te hebben van de heer Jaques Gaudiciabois een som van 38 ponden grooten en beloven daarom te betalen een erfelijke lijfrente van « dry ponden grooten tsiaers redimerlyc den penninck zesthiene ». De eerste betaling zou geschieden een jaar na het afsluiten van het contract, te weten op 16 April 1647. Een hypotheek werd gesteld op de volgende goederen: « Eerst op drij dachwant achtendertich roeden lants geleghen binnen de prochie van Voorde op het stochonen, West het kerckegoet van Vluseghem, Noort Jaques Haeckerman. Item noch op een bogaert soo den selven gestaen ende geleghen is binnen de selve prochie groot een dachwant vyfentwintich roeden, West het leen van Jan Noye, zuydt de straete, Noorts de langhe haghe, oost Adolf Noye. Item noch op een dachwant twelf roeden lants geleghen binnen de voorseyde prochie opde Lanacker (?), zuydt het leen van Adolf Noye, West het leen van Jan Noye. Item noch een half bunder lants geleghen opt meirevelt binnen de voornoemde prochie, West Mathys Gordebeke, oost Lieven van Malen, noorts den herrewech, zuydt Lieven Haeckerman oft syn hoirs. Item noch op een dachwant vyfentsestich roeden lants geleghen opden beck binnen de selve prochie, Noort de Wesen van Adrian de Groue, zuydt int gehele Adolf van Waesberghe, West de langhe haghe, oost de Wech ». Ook een zekere « Amant de Neve, filius Michiels, Insetene der prochie van Aspelaer » heeft hem « gheconstituert borghe voor het capitael ende voorseyde rente ». In geval van betwisting moest de zaak gebracht worden voor « burgemeester ende schepenen der Stede van Aelst oft elders voor alle Jugen en Wetten daertoe den kentlichen beliefnen sal ». De akte werd ondertekend door Guillam Haeckerman, Lieven Voncke en Jan de Nul. Een afschrift op perkament, bewaard in de abdij Affligem te Hekelgem, werd vervaardigd door de griffier A. Boniours, volgens het oorspronkelijke uit het Register van de Parochie en de Heerlijkheid van Voorde, folio CCCVI. Een paar onduidelijke nota's schijnen er op te wijzen dat de rente werd afgelost in 1681-1682.

AFFLIGEM. **Dom Cyprianus Coppens O.S.B.**

Van een doedelzakspeler uit Welle.

Op 21 Februari 1759 werd te Essene door de boerenwacht een man met een doedelzak aangehouden en te Brussel vóór de drossaard gebracht.

Ondervraagd, verklaarde hij te heten Joseph de Leeuwe, 52 jaar oud, geboren te Welle « eene huere van Alst, alwaer hij is woonende met sijne vrouwe genomt Anna van der Maele, sonder kinderen ». Om zijn kost te win-

nen was hij « voor de boeren werckende » en ging hij « somwijlen eenen dagh ofte twee op de weke uyt met sijnen moeselsack [doedelzak] spelende aen de deuren ».

Op vorengenoemde dag was hij « 'smorgens vertrocken uyt sijn dorp om te gaen naer Denderleeuw ende Esschene met sijnen moesel om aen de deuren te spelen ».

Onze vriend had echter niets op zijn geweten en werd dadelijk « gerelaxeert ».

(Drossaard van Brabant, nr. 128).

SINT-GENESIUS-RODE. **Constant Theys.**

Costumen vande Heerlichede ende Vryhede van Ronsse.

V. TITEL.

Vande vrye Waerhede.

I. Artikel.

Item de Heere oft Vrauwe van Ronsse heeft auctoriteyt, vermach en is gecostumeert alle jaren te houden en wijsen by den Meyer, mannen van Leene, en Schepenen by dry sondagen inde gewoonelicke plaetse eene vrije Waerhede inde maent van September, ende zijn aldaer schuldigh te commen alle inwoonende van Ronsse daertoe geroepen zijnde, op de boete van xv. sch. tourn.

II.

Item in geval dat iemant vande inwoonders vande selve Heerlicheyt van Ronsse by de selve vrye waerhede bevonden wort ghecommiteert te hebben eenich crim, is men gewoon den selven misdoender te dachvaerden voor de Wet, in geval hy hem geabsenteert heeft van diere, en indien hy present is oft gevangen, is den Bailliu gewoon hem te maken heesch, ende nemen conclusie t' sijnen laste; ende wordt by de mannen van Leenen, ende Schepenen recht gedaen naer de gelegentheyt vande sake, ende naer recht, ende in geval van comparitie, wort gedachvaert in persoone t' sijnder lester woon-stede, ende ter vierder reyse gesignifieert an sijnen persoon, soo verre hy bevonden wort by onsen Lande van Vlaenderen, ende by faute van te compareren wort gecontumaceert ende gebannen naer de exigentie vande sake.

VI. TITEL.

Van de delicten, Crimen ende doodt-slaghen.

I. Artikel.

Item ter cause vande saken bevonden by de voorseyde vrye Waerheden, vermoghen die vande Wet van Ronsse, Mannen van Leene, ende Schepenen, partyen daer toe geroepen ofte geinthimeerde, te wijsen ende bannen de misdoender, soo verre de sake dat heesschende is, buyten de selve Heerlicheyt, teweten voor de eerste reyse een jaer, voor de tweede dry jaren, ende voor de derde reyse hondert jaren ende eenen dagh.

II.

Item, indien naer den selven ban van hondert jaren en eenen dagh den genen die gebannen is gheweest wederom comt binnen de selve Heerlicheyt van Ronsse, ende wort gevangen by de selve officiers vande selve Heerlicheyt, den Bailliu is gehouden dan-of te doen Justitie, maer die gebannen zijn seven jaren ofte acht jaren ofte daer onder, vermach den Heere ofte den Bailliu uyt sijnen name de selve te composeren ende geven rappel van ban, ende anders-sins niet.

III.

Item als'er eenigen dootslagh gebeurt inde selve Heerlicheyt van Ronsse is den Bailliu gehouden 't selve faict te Wette te legghen, ende indien dat by suffissante oorconden blijckt dat den misdoender ofte misdoenders zijn absent, de selve doen bannen uyt de selve Heerlicheyt hondert jaren ende eenen dagh, ende confisquieren alle haerlieder goeden ten profijte vanden Heere.

VII. TITEL.

Vande generale Ghedinghen.

I. Artikel.

Item is de Costume, ende vermach den Heere ofte Vrauwe van Ronsse inde selve Heerlicheyt alle jaren houden by den Bailliu oft sijnen Stede-houder. Meyer, Mannen vanden Leene, ende Schepenen het gedijngh generael, te weten des woensdaeghs naer derthien dagh, tot welcken generalen gedijnge worden geroepen alle de ghene die daer eenigh proces hebben 't zij voor den Bailliu ende Mannen van Leene, oft voor Meyer ende Schepenen, ende is den heesscher vanden selven processe gehouden te doen stellen op den register by den Greffier sijne presentatie van vernieuwinghe van Wette, 't welck wordt geheeten Gau-dagh, ende in geval den selven heesscher ofte sijnen Procureur is in ghebreke van te onderhouden den selven Gau-dagh, soo is-men gecostumeert te wijsen de sake vanden heesscher ghevallen te zijn buyten Wette, ende wordt ghecondemneert inde costen vanden processe tot den selven tijd gedaen, ende en wordt den selven heesscher niet ontfangelik noch geadmitteerd voorts te procederen, inde selve sake achter-volghende de leste retroacten, ten zy dan-of by ons, als Grave van Vlaenderen, gereleveert zy.

VIII. TITEL.

Van Schouwinghe ende Maerts-keure.

I. Artikel.

Item inder gelijcken heeft den Heere authoriteyt en is-men ghewoon inde selve Heerlicheyt van Ronsse by Bailliu, Meyer, Mannen vanden Leene, ende Schepenen te doen visiteren de wegen, stoppinge van Meersschen, ende weeden, ghecostumeerde water-loopen met de uyt-ganghen ende passagien van cultuatie voor de gelanden ofte proprietarissen ende Pachters, ende de selve lijden ende passeren met hare Peerden ende ploeghen om het labeur ende culture van haren lande, welcke visitatie wordt ghenaemt de Maerts-keure, welcke den Bailliu doet wijsen den eersten Sondagh van Maerte by de selve Maerts-keure, doende by den Prater vercondigen ende publiceren by Kerck-ghebodt in beede de Prochie kercken, dat een iegelick, 't zy proprietaris ofte Pachter vermake de wegen ende stoppe de meersschen, weeden, ende coorn te velde staende, vermake ende gheve de water-loopen daer sy van ouden tijden gecostumeert zijn te gaen ende loopen, ende 't selve doe ende remediere voor half-maerte dan naest-commende, op de boete: ende de selve half maerte geleden zijnde, is den selven Bailliu gecostumeert, met den Meyer, Mannen van Leene, ende Schepenen te doen de voorseyde visitatie, ende setten calaigne

daer sy ghebreck bevinden, welcke visitatie vander maerts-keure men is ghehouden te doen binnen den xv. vande selve maent van Maerte, ende den lesten dagh van de selve maent, ende des Woensdaeghs daer naer, oft andere gecostumeerde dagen van Wette sijn de proprietarissen oft pachters, daer gebreck bevonden is geweest en gecalengiert van saken vooren verhaelt, gecondemneert by Mannen van Leene ende Schepenen in Wet een iegelick ende voor elckx deel inde boete van vijf schel. tournois ten profijte vanden Heere, ende wort gheordonneert dat de vorseyde quade weghen worden vermaeckt, d' welck men laet weten den proprietaris ofte Pachter hebbende landt tegen de selve quade weghen, dat sy de selve doen vermaken binnen derden daghe, op de boete van vijf schel. tournois ofte by gebreke van dien, wort gheordonneert den Bailliu de selve quade wegen te vermaken, en daer op remedie stellen ten coste vande proprietarissen ofte pachter, wan-of den Bailliu oft sijnen Stede-houder heeft voor sijnen sallaris voor elcken dagh dat hy besigh zal wesen de selve quade weghen te doen vermaken xxiv. schel. par. ten coste vanden selven proprietaris ofte pachter, ende die werck-lieden haer-lieder dagh-ure ende redelicken sallaris, de welcke wort ghetauxeert ter discretie vande Mannen van Leene, ende Schepenen, midtsgaders oock het hout, ende ander materialen geimployeert in 't vermaken vande selve wegen.

II.

Item is de costume inde selve Heerlicheyt, dat in geval comt iemand clachtigh vallen vande quade wegen, Brugghen, plancken, stopselen, ende water-loopen de welcke bevonden worden niet passeerlick, ofte gemaeckt te zijn soo dat behoort, inde selve heerlichede, ten clachte van de partye, wort by de Mannen van Leene, ende Schepenen gheordonneert den Bailliu oft sijnen Stede-houder te bevelen den proprietaris ofte pachters, wiens gronden van erfven liggen tegen de selve quade weghen, dat sy binnen derden daghe de selve quade weghen maken passeerlick, stoppen ende maken de water-loopen, ende in geval van gebreke van dien, dat naer den voorseyden derden dagh, den Bailliu ofte sijnen Stede-houder doen de selve wegen beteren, remedieren ende vermaken ten coste ende tauxatie als vooren.

III.

Item soo wort oock gheuseert, ende gheordonneert ter clachte vande partye als'er iemand bevonden is in gebreke vande stopselen ende water-loopen voorseyt gelijk in't voorseyde artikel.

IX. TITEL.

Van Schouwinghe ende Mey-keure.

I. Artikel.

Item de Heere oft Vrauwe van Ronsse heeft gelijcke macht, en is gecostumeert inde selve Heerlicheyt, dat de Bailliu oft sijnen Stede-houder alle jaren soo haest den j. dagh van Meye commen is, doet wijsen bij maniere van ban ende edicten, by kerck-geboden als vooren, dat alle gelanden ofte proprietarissen binnen de selve Heerlicheyt palende ten voorhoofde ande vernomde straeten, de weghen vermaken, midtsgaders alle de water-loopen, en de vruchten ter aerden wassende gestopt, ende weeren alle beletselen, wesende in wegen ofte passagien, ende dat binnen xv. dagen geleden zijnde, de Meyer met Schepenen vermach, ende is ghecostumeert te doen de visitatie vande gebreken, de welcke men noemt Mey-keure, welcke visitatie sy vermoghen te doen als het hun-lieden goed dunckt, de voorseyde xv. dagen gheleden wesende tot op S. Jans-avont geboorte, ten twaelf uren vanden noene : ende die in gebreke bevonden zijn, wesende ghecalengiert by den Meyer ende bevonden in gebreke van 't ghene dies voorseyt is, worden gecondemneert inde boete voor elcke partye van vijf schel. tournois ten profijte vanden Meyer, welcke boete men is gecostumeert te wijsen in Wette vanden Bailliu, Meyer, Mannen, ende Schepenen vande selve Heerlicheyt des woensdaeghs naer den voorseyden

Sint-Jans-dagh ofte andere ghecommitteerde woensdaghen soo vooren geseyt is, ende des ghelijcken wort geordonneert boven de selve boete de voorseyde wegen ende gebreken geremedieert ende gemaect te wesen, gelijck gedeclareert is op 't artikel vande voorseyde Maerts-keure.

X. TITEL.

Van te draghen Wapenen ende Stocken.

I. Artikel.

Item is de Bailliu, ofte sijnen Stede-houder inden name, als vooren gecostumeert te doen verbieden by kerk-ghebodt dat niemand van wat staet hy zy, en draghe inde selve Heerlicheyt Wapenen ende stocken ofte messen op de boete van xv. schel. tournois.

XI. TITEL.

Van renten ende executien van diere.

I. Artikel.

Item den Heere ofte Vrauwe van Ronsse hebben ter cause vande selve Heerlicheyt vele eerlicke renten op vele gronden van erfven aldaer, volgende het inhouden van haer-lieder cartulaire, om welcke renten te ontfangen is den ontfanger gecostumeert te doen publiceren ofte vercondigen by den Prater by kerck-geboden inde voorseyde twee prochie kercken van Ronsse, dat alle de gene, 't zy mans ofte vrauwen, die de voorseyde renten schuldich zijn commen den selven ontfanger betalen de achter-stellen, tot seker plaetse, de welcke wort aldaer verclaert, ter welcker plaetse den ontfangher is schuldigh te houden dry sit-daghen, ende eenen vierden dagh daer-en-boven van gratie, ende in geval dat er iemand is, in gebreke van te commen betalen, is den ontfanger ghecostumeert hem te commen beclaghen in Wette, voor Meyer ende Schepenen vanden genen die in gebreke zijn op welcke sijne clachte, ter manisse vanden Meyer, ende wijsdom van Schepenen is den grondt erfve, wesende belast met er rente vanden Heere ofte Vrauwe niet betaelt wesende, gewesen in saisine, ende volgende de selve saisine, wort ghecondemneert, dat de Meyer ende Schepenen in competent getal hunlieden transporteren op den gront vande onbetaelde rente, ende aldaer wort verclaert by de Schepenen ter manisse van Meyer, een stuck vande selve erfve om te keeren, in teecken dat er voet-stellinghe daer gedaen is, ende dat de selve erfve is gestelt in saisine, ende blijft alsoo den selven gront alsoo lange tot dat de Heere ofte Vrauwe oft haren ontfanger zal wesen betaelt vande achter-stellen en vande costen vande selve saisine, welcke costen zijn voor den sallaris van Meyer ende Schepenen, ter cause dat sy ghecommen zijn de selve erfve stellen in saisine, xviij. schel. par. ende xij. den. voor den Prater, ende de selve saisine alsoo gedaen zijnde, is costume dat den Prater by ordonnantie van Schepenen gaet verclaren den proprietaris ofte eygenaer vande selve erfve indien hy vintbaer is, binnen de selve Heerlicheyt van Ronsse, ende by faute van dien anderen Pachter, dat de selve erfve ghestelt is in saisine als vooren, ende daer geenen Pachter en is, ofte en is den selven niet vintbaer, binnen de selve Heerlicheyt, soo doet den Prater 't voorseyde verclaers ande twee naeste gebueren vande voornomde erfve, eenen beneden woonende, ende d'ander boven vande selve erfve, hun-lieden te kennen gevende dat de selve erfve ghestelt is in saisine als vooren, en dat verboden is dat noch den eyghenaer ofte proprietaris, noch oock den Pachter eenighe beesten leede op de selve erfve om die aldaer te weeden, noch oock sy op de selve erfve gaen om die te labeuren, ofte eenighe vruchten dan-of te ontfangen op de boete van xv. schel. tournois, ende oft ghebeurde dat iemand vande selve eygenaers ofte Pachters dan-of gecalengiert waren, is-men gewoon de selve te condemneren inde voorseyde boete van xv. schel. tournois tot profijte vanden Heere.

II.

Item is costume inder gelijcken geuseert, dat soo wanneer eenigh Leenman, hebbende renten op gronden van erfven, by gebreke van betalinge clachtigh valt, soo wort volghende de selve sijne clachte, ghewesen saisine op de gronden van erfven, belast met er selver rente van sijnen Leene, ende wort de selve erfve ghestelt in saisine, ende voorts gheprocedeert angaende de saisine ende boete als in't voorgaende artikel.

XII. TITEL.

Van Successien soo wel vande selve Heerlicheyt van Ronsse, als van andere dan-of roerende.

I. Artikel.

Item de selve Heerlicheyt van Ronsse is ghehouden in trouwe ende homage vande handt, ende mondt vanden Grave van Vlaenderen, in vryen Leene, welcke Heerlicheyt met alle hare appendentien ende dat'er toe-behoort, valt ende versterft geheel by de doot vanden Heere ofte Vrauwe dan-of erfachtigh gheweest hebbende, op den naesten mans-hooft, ende by gebreke van mans-hooft op den vrauwen-persoon, ende oft het ghebeurde dat den erfachtighen Heere van Ronsse sterft achter-latende sijne weduwe, deselve weduwe en behoud geen recht van wedom ofte by-levinge inde selve Heerlicheyt geconquesteert geweest staende hun-lieden huwelick, ende en wordt de selve Heerlicheyt niet verderdendeelt, maer succedeert naectelick ende gheheel met alle hare toe-behoorten op den naesten hoir.

II.

Item angaende de Leenen gehouden en roerende vande Heere ofte Vrauwe van Ronsse, de welcke ter doot vanden eygenaer ofte dat de selve worden verandert, 't zy by gifte, coop, ofte anderssins, zijn schuldigh den Heere ofte Vrauwe van Ronsse xxxij. schel. par. van relief, ende viij. schel. par. van Camerlinck-gelt, welcke Leenen succederen ende versterven op den naesten erfgenaem mans-hooft, ende by ghebreke van mans-hoofde, op de naesten hoir ofte erfghenaem vrauw-persoon, in sulcker voeghen ende manieren dat in gelijcken graed het mans-hooft sluyt buyten de vrauwe persoon, sonder dat de weduwe heeft inde selve Leen-goeden eenigh recht van wedom, maer succederen ende versterven de selve Leenen geheelick, op den voorseyden erfghenaem mans-hooft of vrauwe persoon, sonder dat de selve Leenen worden verderden-deelt, by eenige successie of versterfvenisse als vooren geseyt is.

III.

Item men mach vercoopen, veranderen, geven, belasten, ofte alieneeren de voorseyde Heerlicheyt van Ronsse, ende oock de Leenen vande selve Heerlicheyt gehouden ende roerende, sonder consent ofte oorlof vanden naesten hoir, noch oock te wesen gehouden te betoogen ofte zweeren aermoede ofte nootsake, ghelijck-men oock vermach alle de Leenen ende Heerlicheden in Leene gehouden vande selve Heerlicheyt van Ronsse, ende is alsulcx van allen tijden onderhouden ende gecostumeert.

Item is de Costume nopende de Leenen, ghehouden vande selve Heerlicheyt van Ronsse, de welcke zijn vercregen geweest, staende den huwelick, ofte daerbuyten, dat de naeste mans-hooft, ofte by gebreck van dien, de naeste vrauwe-persoon hoir wesende vanden cooper vanden selven Leene, verheffende een Leen alsoo geconquesteert by sijnen vader, moeder, ofte voorsaet, is gehouden in te bringen in scheeden, en deelen vande sterf-huysen vanden overleden cooper vanden voorseyden Leene, de principale penningen vanden coop vanden Leene sonder meer, ende blijft 't selve Leen den voorseyden naesten hoir toebehoorende, ten laste van te betalen den Heere ofte Vrauwe van Ronsse xxxij. schel. par. voor het verheffen, ende viij. schel. par. voor Camerlinck-gelt soo vooren geseyt is.

V.

Item is Costume, dat indien op de selve Heerlichede ofte Leenen eenige mote is, ende dat de selve mote zy betimmert met eenige huys-haghen, ende andere edificien, de selve mote, midts dat'er op getimmert is, ende wassende boomen, volghen het gros ende grondt vanden selven Leene, sonder dat de selve worden gehouden voor catheylen ofte meubele goeden, ende zijn niet deelbaer tusschen den naesten broeder, ende sijn broeders ofte susters.

VI.

Item, indien op het Leen, uyt-ghesteken ende gereserveert de mote als vooren, waren eenighe huysinghen, ofte andere edificien, ofte wassende boomen, als eecken, esschen, kerselaers, ofte andere opgaende boomen, de welcke bevonden zijn dicker dan een mans persoon staende kan grijpen tusschen beede sijn handen, zijn ghehouden voor catheyl, ende meubele, ende deelbaer tusschen den oudtsten sone, ofte dochter, gelijckelick, behoudens dat den oudtsten hoir, op wien het Leen verstorven is, mach den selven boom op sijn Leen houden wassende, in-bringhende by hem in deelinge met sijn broeders ende susters de weerde vande selve boomen by estimatie ende prysie; te weten de selve prysie gheestimeert al of de selve boomen waren af ghehouden ende ghebroken, al 'tselve by lieden hem dies verstaende, sonder te geraken hetgene inde aerde is, ende in dierghelijcke geval op 't selve Leen ofte Leenen zijn eenighe houwen van hout, ordinairlick, dat de selve wesende onder de vijf jaren ofte daer boven ten dage vanden overlijden vanden proprietaris ofte eyghenaer zijn ghehouden voor meubel ofte catheyl, ende zijn deelbaer tusschen den oudtsten broeder ende sijne broeders ende susters ghelijckelick, behoudelick, als vooren, dat den oudtsten broeder mach de selve houden wassende op sijn Leen, midts bringhende de weerde ende estimatie by pryseringe in deelinge.

VII.

Item vermach den proprietaris vanden Leene belasten sijn Leen met renten 't sy los-renten ofte lijf-renten, ende de selve besetten ende hypothekieren op sijn Leen, ende dat'er toe-behoort, ende zijn deselve renten ghehouden voor gront-renten, ende niet voor meubele oft catheyl, ende en vermach den oudtsten hoir hebbende 't selve Leen geanveert, 't selve niet vryer hebben dan soo hy dat bevint ten dage vande doot van sijnen voorsaet, angemerct dat den selven voorsaet vermach 't selve te belasten sonder consent vanden hoir, ofte te betoogen armoede, ende blijven de selve lasten van renten ten laste vanden Leene.

VIII.

Item, vermach oock den oudtsten hoir habil ende capabel vanden Leene als vooren, vercoopen, belasten, en alieneren het Leen ofte Leenen op hem verstorven als boven, als daer in ghesaisiert by de doot van sijnen voorsaet, 't zy dat hy scheedinge, ende deelinge ghedaen heeft met sijn ander broeders ende susters, ofte neen, sonder te hebben consent vanden naesten hoir, oft oock van sijne broeders ofte susters als vooren.

XIII. TITEL.

Van Successien van erfven gheen Leenen wesende, ende van meubele goeden.

I. Artikel.

Item, is Costume te Ronsse, dat in materie van Successien soo wel in gronde van erfven, huysen, roerende ende onroerende, als catheylen, erfvelicke ende los-renten, dat de kinderen vande overledene succederen ghelijckelick in alle de gronden van erfven, huysen, catheylen, erfvelicke renten, ende losrenten, ende meubele goeden achter-gelaten ten overlijden van haer-lieder vader ofte moeder, sonder dat d'een meer heeft dan d'ander alsoo wel vande

gronden van erfven commende vande Vaderlicke sijde als vande Moederlicke zijde, ende van vercreghen goeden staende het huwelick van haer-lieder Vader ofte Moeder de wereldt overleden, ende de laest-levende 't zy Vader ofte Moeder behoud sijn recht van wedom in alle gronden van erfven ende gehypothekierde renten den overledene toe-behoorende ten daghe van sijn overlijden, d'welck is de rechte helft vande incommen vande selve Patrimoniale goeden ofte commende vande zijde vanden overleden, ende dat alsoo lange als de laest-levende blijft sonder te herhuwen, ende in-geval dat de selve langhst-levende herhuwt, verliest het recht van wedom, ende vermogen d'erf-genamen vanden eersten overleden anveerden de voorseyde goeden, sonder dat den selven langhst-levenden herhuwt wesende, daer behoud eenigh recht t' sijnen profijt.

II.

Item, alsoo verre als 't angaet de voorseyde gheconquesteerde goeden vercregen staende het huwelick, zijn de selve goeden deelbaer gelijckelick, tusschen den laetst-levende de welcke heeft d'een helft, ende den erfghenaem vanden overleden d'ander, behoudelick dat de selve langhst-levende heeft ende behoud sijn recht van wedom inde selve vercreghen goeden, d'welck is de helft vande helft ghesuccedeert ofte verstorven op de kinderen ofte erfghenamen vanden overleden, ende dat soo lange den langhst-levende hem hout sonder te herhuwen, als vooren.

III.

Item, is Costume te Ronsse dat de erfghenamen vanden overleden zijn gehouden te betalen d'een helft van alle schulden vanden sterf-huyse wesende gecomen ten selven sterf-huyse anveerdende de goeden, ende hun-lieden verclaren erfgenamen vanden overleden, ende de langhst-levende is schuldich te betalen d'ander helft, behoudelick dat boven de selve helft de kinderen oft erfgenamen vanden overleden zijn schuldigh 't haer-lieder last te betalen 't recht vanden Heere vanden besten catheyle, ende de costen vande uyt-vaert, ende andere costen die-men doet ten selven daghe vande uyt-vaert in eten ende drincken met vrienden en magen die ter uyt-vaert ghecommen zijn, ende oock vanden testamente vande overleden, sonder dat de langhst-levende schuldigh is iet daer toe te geven, contribueren, ofte betalen, maer staet al 't selve tot coste ende laste vande erfgenamen vanden overleden.

IV.

Item, is oock Costume, dat indien iemant 't zy man of vrauwe, weduwaer ofte weduwe wesende, hebbende kinderen levende van haren eersten huwelick geraeckte te herhuwen 't zy voor de tweede, derde ofte vierde reyse, ofte meer, ende dat in allen de voorseyde huwelicken kinderen geprocreert zijn ofte in eenighe van dien ten overlijden vanden voorseyden vader ofte moeder herhuwt wesende, soo voorseyt is, de selve kinderen soo wel vande j. ij. ofte andere huwelicken succederen ghelijckelick soo vele d'een als d'ander, hoofts ghelijck in alle de goeden vanden overleden haer-lieder Vader oft Moeder soo wel van gronden van erfven, gheen leen wesende, erfvelicke renten, ende losrenten, huysen, catheylen, meubelen, ende alle andere goeden toe-behoorende den overleden ten daghe van sijnder doodt, uyt-gesteken ende gereserveert Leen-goedt, so vooren geseyt is.

V.

Item dat Vader oft Moeder hebbende kindt oft kinderen geprocreert in haren lichaem in wettigen huwelick ende dat de selve kindt oft kinderen herhuwt zijn ende sterven sonder kindt oft kinderen geprocreert van haren lichaem achter-latende in levende lijfve haer-lieder vader oft moeder, de selve vader ende moeder ofte een van hun-lieden langhst-levende, succederen inde helft vande meubele goeden ende catheylen vanden sterf-huyze by deselve kinderen achter-gelaten, ende den langhst-levende vande voorseyde twee, weduwe, ofte weduwaer, inde andere helft, en zullen de selve schulden betalen naer rate in advenant van haer-lieder quote ende portie ofte ghedeelte.

VI.

Item is Costume dat huysen ende edificien, wesende binnen de vesten vande selve Heerlicheyt van Ronsse, zijn gehouden voor onroerende ofte immeubele goeden, behoudelick, dat indien staende den huwelick, eenighe huysen oft

edificien gemaeckt worden op den gront commende vande eene oft andere zijde, 't zy man oft wijf, in dien geval d'erfgenamen vanden genen van wiens zijde den gront gecommen is, zullen d'erfgenamen vande ander zijde, dan-of recompenseren vande helft, ter estimatie en pryseringe van lieden hen dies verstaende.

VII.

In Successien van alle goeden, soo wel roerende als onroerende, geen Leen wesende, representatie soo wel in linie directe als collaterale, zal nu voort-an plaetse hebben ende staet grijpen achter-volgende de dispositie vande geschreven Rechten.

Vervolgt.

Onze Bibliografie.

62. **AALST.** — Nr. 2 van « Onze Bibliografie » (zie nr 1, blz. 31), verscheen ook in «Ons geestelijk erf» (Antwerpen), deel XXII, afl. 2, Mei 1948, blz. 132-147.

63. **AALST. — Jan Schollaert, Ontstaan en groei van Aalst.** — De Band, Gouwdag V.V.K.S., 11-9-49, Aalst, 3 ongenummerde blz.
Gevulgariseerde samenvatting van een onuitgegeven werk; derhalve werden de bronnen niet vermeld. Niets nieuws. Drie goede kaartjes : hoogteligging van Aalst; eerste omwalling; Aalst in 1640 (met tweede omwalling).

64. **ALGEMEEN.** — [E.H. Gabriël Celis], **Enkele nieuwe dankkapelletjes en beelden.** — Kapel en Beeld (Gent), Juni '49, blz. 7-8.
O.m. te Gijzegem, Herdersem, Hofstade, Leupegem, Melden, Schelderode; allemaal Lievevrouwkapelletjes !

65. **ALGEMEEN. — Fr. van Coetsem, De adverbia van tijd « dan » en « toens » in een groep Zuid-Oostvlaamse dialecten.** — Leuvense Bijdragen (Leuven), jg. 1947, blz. 18-25, met twee kaartjes buiten tekst.
Type « dan » : te Denderwindeke, Eichem, Grimminge, Hemelveerdegem, Idegem, Moerbeke, Nieuwenhove, Pollare, Viane, Voorde, Waarbeke, Zandbergen.
Type « toens » : te Geraardsbergen, Goeferdinge, Nederboelare, Onkerzele, Ophasselt, Overboelare, St-Maria-Lierde, St-Martens-Lierde, Vloerzegem.
Gemengd : Appelterre, Deftinge, Parike, Schendelbeke, Smeerebbe, Zarlardinge.
De kaartjes op 1/80.000 geven hiervan een zeer duidelijk beeld.

66. **ALGEMEEN. — Fr. van Coetsem, De semantische ontwikkeling van de Vlaamse uitdrukking : « Van den alf geleed zijn ».** — Taal en Tongval (Antwerpen), 1-1-49, blz. 20-26.
Tussen Aalst en Dendermonde : van den als geleed zijn; te Denderleeuw, Liedekerke, Teralfene : van d'alf geleed zijn; te Geraardsbergen en in het oostelijk deel van Zuid-Oost-Vlaanderen : van den dalf verleed zijn. Dalf is natuurlijk ontstaan, door voorvoeging van het lidwoord, uit d'alf. Schr. gaat de ontwikkeling van het begrip vooral na in zijn geboortestad Geraardsbergen.

67. **ALGEMEEN.** — Licenciaatsthesissen aan de universiteit te Leuven, faculteit der Wijsbegeerte en Letteren, academisch jaar 1947-48 : Richard de Vleeschauwer, Volksbedevaarten tegen ziekten van mens en dier in het bestuurlijk arrondissement Oudenaarde. — Maurits Laes, Bijdrage tot de studie van de West-Brabantse Hydronymie (arr. Brussel). — Jozef van Haver, Volksbedevaarten tegen ziekten van mens en dier in West-Brabant.

68. **ALGEMEEN. — A. Schillings, Les étudiants de l'Université de l'Etat à Louvain** (1817-1835). — De Schakel (Antwerpen), '49, nr 3, blz. 76-80.
Onder de 230 studenten, ingeschreven in 1817, ontmoeten we er enkele uit ons « Land ».
Faculteit der Geneesk. : Jan-B. Foucart, uit « Berghem », 25 j. oud, vader

geneesheer; Fred. Bern. Beeckman, uit Aalst, 21 j., vader overleden; Jan van Inis, uit Lede, 21 j., vader geneesheer; Jan Jakob van der Elst, uit G'bergen, 22 j., vader overleden.
Facult. der Wis- en Natuurk.: Frans Fransman, uit Ninove, 19 j., vader brouwer.
Facult. der Wijsbegeerte: Jan Lod. van der Haegen, uit Hermelgem, 21 j., vader overleden; Hipp. Bricoult, uit Aalst, 19 j., vader rechter.
Facult. der Rechten: Lod. van der Belen, uit Aalst, 23 j., vader stadssekretaris; Jan Truyen, uit St-Maria Horebeke, 20 j., vader rechter; J.-B. Giel, uit Welden, 20 j., vader wijnhandelaar; Frans Nooy, uit Aalst, 21 j., vader particulier.

69. **GERAARDSBERGEN. — Maur. de Meulemeester** [Redemptorist], **Le Prieuré des Bénédictines de Huneghem à Grammont.** Leuven, 1947, in-8°, 264 blz., 14 ill. Prijs: 75 fr.
De eerste hoofdstukken handelen over Hunnegem zelf, allodium, waarvan de naam opklimt tot de 6e eeuw en dat in de 11e eeuw een vrij goed werd van de graaf van Vlaanderen. De parochie dagtekent van de 8e eeuw en werd de bakermat van G'bergen.
De Benedictinessenpriorij werd gesticht in 1624, opgeheven tijdens de Franse bezetting, maar bloeit weer sedert 1816. Sedert de 17e eeuw is een meisjeskostschool aan het klooster gehecht.

70. **HERDERSEM. — J. Verbesselt, Studies over het ontstaan van het parochiewezen in Brabant. Hamme.** — De Brabantse Folklore, XXe deel, 1940-48, blz. 82-104.
Volgens dom Renerius Podevijn waren er twee Hamme's in het leven van Sint Goedele: Hamme-onder-Herdersem, haar geboorteplaats, en Hamme-bij-Asse, waar ze begraven werd. De h. Verbesselt stampt een open deur in met een aantal goede argumenten aan te voeren ten gunste van dit laatste; zijn betoog is echter zwak (en hij ontmoet alle argumenten van dom Podevijn zelfs niet) als hij bevestigt dat er slechts één Hamme in het leven der heilige is geweest, nl. dat bij Asse, waar ze dus ook zou geboren zijn en geleefd hebben.

71. **RONSE. — C. Castiau, Le bois Joly. La fontaine des comtes de Nassau.** — Le courrier de Renaix (Ronse), 20-2-49, blz. 2. Beschrijving van dat bos en van een zijner bronnen, ontleend aan een zeer zeldzame brochure uit het begin dezer eeuw.

72. **VELZEKE. — De Julius Cesar-legende.** — Cultureel Nieuws (Zottegem), Aug. '48, bl. 10.
Eerste Juliusfeest in 1873; tweede in 1898; derde en laatste in 1923. Folkloristische nota's, naar mededelingen van Dr. Hubert Buyse. Met een gelegenheidslied uit 1873, gedicht en getoonzet door Bernardin Ghys, liedjeszanger en « kalverkuts ». Vgl. nr. 27.

73. **ZANDBERGEN. — Geraard Peeters, In memoriam kunstschilder-etser Jan de Cooman.** — Gazet van Antwerpen, 11-10-49, blz. 7, met foto van een zijner laatste etsen.
De Cooman werd geb. te Zandbergen op 6-8-1893 en overleed er op 11-7-'49. Zeer beknopt artikel.

74. **ZOTTEGEM. — H. van Snick, Beeldhouwer Aimé de Martelaere.** — Het Laatste Nieuws (Brussel), 23-7-47; overgenomen, met korte inleiding, door « Cultureel Nieuws » (Zottegem), Aug. '48, blz. 2.
Deze 34jarige Zottegemse beeldhouwer heeft zijn atelier te Deurne (Antwerpen).

75. **ZOTTEGEM. — O. Coessens, Onze Lieve Vrouw van Deynsbeke en de Maria-Verering te Zottegem.** — Cultureel Nieuws (Zottegem), Aug. '48, blz. 3-6.
Geschiedenis van kapel en broederschap van Deinsbeke, van 1861 tot 1937.

76. **ZOTTEGEM. — Dr. Léon de Vos, Het huwelijk van Lamoraal van Egmont.** — Cultureel Nieuws (Zottegem), Aug. '48, blz. 7-9.
Gehuwd met Sabina van de Palts (of van Simmeren, of van Beieren), dochter van hertog Jan II; geb in 1528. Het art. vervolgt.

AALST. **Jozef van Overstraeten.**

LIJST ONZER LEDEN IN 1949.

AALST

Stadsbestuur.
Aangenomen Meisjesschool, Langestr. 187.
Beule, Martin de, Pieter Coeckestr. 83.
Bogaert Antoine, leraar, Nieuwstr. 25.
Bogaert, E.H. Lodewijk van, Brusselsestr. 50.
Bosteels Leopold, fabrikant, Kapellestr. 27.
Brabanter, Jozef de, handelaar, Dendermondsestw. 52.
Buyle, E.H. Hubert, Moorselbaan 160.
Cleemput, Godfried van, onderwijzer, Lange Zoutstr. 57.
Cleemput, Leo van, inspecteur van het L.O., Varenlaan 20.
Cleemput, Renaat van, rustend onderwijzer, Churchilllaan 31.
Clerck, Frans de, schoolbestuurder, Arbeidstr. 10.
Coppens Maria, Ververijstr. 11.
Coppens Wivina, Pieter Coeckestr. 39.
Courteaux Frits, onderwijzer, Acaciastr. 7.
Credo, Boekerij, Klapstr. 22.
Dames van Maria, Eerw., Onderwijsstraat 8.
Eeman Filemon, J.B. Wellekensstr. 6.
Franciscanessen, Eerw. Zusters, Sint-Gudulastr. 2.
Goubert Gaston, Dr., geneesheer, Nieuwbeekstr. 35.
Herdewijn Maurits, apotheker, Brusselsestr. 72.
Herreweghe, Jozef van, nijveraar, Stationstr. 4.
Houtte, Karel van, tandarts, Sint-Maartensplein, 17.
Kezel, Medard de, apotheker, Boterstraat 8.
Kiekens Paul, Moorselbaan 12.
Koker, Kamiel de, rustend onderwijzer, Valerius de Saedeleerstr.
Ledegen Jan, Binnenstr. 264.
Lul, August van, rustend beambte, Parklaan 46.
Maeyer, Aloïs de, E.H., Dirk Martensstraat 13.
Matthieu Jan, Sint-Annalaan 58.
Matthieu Philomène, onderwijzeres, Vooruitzichtstr. 79.
Overstraeten, Jozef van, leraar, Leopold III laan 32.
Penne Frans, E.H., De Ridderstr. 39.
Poelvoorde, B. van, Geraardsbergsestraat 54.
Reynaert, Z.E.H., J.E.M., pastoordeken.
Saeys Edgard, boekhouder, Albrechtlaan 22.
Schoon-Varju Frits, Eugeen Bosteelsstraat 29.
Schueren, Odilon van der, Albrechtlaan 15.
Smet, Désiré de, spoorwegbeambte, Gentsestw. 516.
Sompel, van de, St-Theresia's Boekhandel, Kapellestr. 13.
Stock, R. van der, Dirk Martensstr. 12.
Talloen Arthur, schoolbestuurder, Leopold III laan 95.
Teurrekens I., onderwijzeres, Vrijheidstr. 35.
Uyttersprot Clemens, van der Nootstraat 19.
Uyttersprot Herman, Dr., hoogleraar, Acaciastr. 21.
Vidts, Dr. de, geneesheer, de Visscherestr. 25.
Weyn Maurits, E.H., onderpastoor, Vrijheidstr. 5.
Wery R., Korte Zoutstr. 46.
Willems Alfons, rustend onderwijzer, Leopold III laan 34.

ANTWERPEN

Beer, Jos. de, conservator Sterckxhofmuseum, Hooftvunderlei, 160, Deurne.
Cleemput, Jozef van, atheneumleraar, Boeckenberglei 222, Deurne.
Donatus van Welle, E.P., Korte Winkelstr. 1.
Handelsblad, Het, dagblad, Lijnwaadmarkt 9.
Lecoq G., Polderstr. 144, Kiel.
Mauquoi Constant, Stuivenbergplein 9.
Standaard Boekhandel, Huidevettersstraat 59.
Verbiest Frans, van Notenstr. 124, Deurne.
Vlaamse Toeristenbond, Sint-Jakobsmarkt 45.

APPELTERRE

Bruyn, Em. de, gemeentesekretaris.
Crick, Nestor de, E.H., pastoor.

ASSE

Aangenomen Bibliotheek, Kapellestr. 141.
Clippele, Marcel de, Borchstadt, Weg op Asbeek 94.
Lafortrie, Jules de, Terheiden 65.
Openbare boekerij, Neerstr.
Tallier-Daelman Louis, nijveraar, Kalkoven 44.

Vertommen Leo, Mureveld 9.
Wijnendaele, Gerard van, burgemeester, Nieuwstr. 566.

BAARDEGEM

Pieters Rafaël, E.H., pastoor.

BALEGEM

Eeckhout-Frencken Simon, Gootjestr. 28.

BEERVELDE

Willems A., Toleindestr. 19.

BEVERE (Oudenaarde)

Smet, Gilbert de, atheneumleraar, Wortegemstr. 9.

BEVERWIJK (Nederland)

Scholtens H.J.J., Mr, burgemeester, Prins Bernhardlaan 2a.

BOECHOUT (Lier)

Bogaert, Jan van, ingenieur, Jansenlei 12.

BRUGELETTE

Hermant van Assche G., sur la Place.

BRUGGE

Strubbe, Mr Egied I., hoogleraar, St-Gilliskerkstr. 10.

BRUSSEL

Algemeen Rijksarchief, Berg van 't Hof 27.
Backer, Dr Frans de, hoogleraar, Sterrenwachtlaan 30, Ukkel.
Blason, Le, revue, rue de l'Alliance 35.
Braeckman Désiré Joseph, advokaat, Amelie Gomandstr. 39, Jette.
Clippele-Liénart, Mw. de, hotel Canterbury, Em. Jacqmainlaan 129.
Denys-de Meulemeester, Mw. Paul, Waversesteenweg 212, Br. 4.
Dicop M., van Volxemlaan 425, Vorst.
Ghellinck Vaernewijck, ridder Jos. de, Julius Cesarlaan 68, St-Pieters-Woluwe.
Itterbeek, Dr. Carlos van, van Volxemlaan 7, Vorst.
Katzenelenbogen David, leraar in de geschiedenis, Koninglaan 12, Br.-Z.
Koninklijke Bibliotheek, Museumplein.
Laurentius, E. Br., Sint-Denijsschool, Mysteriestr., Vorst.
Leenheer, Jan de, Luikstr., Vorst.
Lindemans, Dr Jan, schooldirecteur, Koningin Astridlaan 38, Laken.
Loey, Prof. Dr. Adolf van, Gustaaf Demeylaan 128, Oudergem.
Lul, Albert J. van, ambtenaar, de Nayerlaan 51, Vorst.
Mertens J., Baron de Castrostr. 22, Etterbeek.
Nieuws van den Dag, Het, dagblad, Zandstr. 18.
Overdijn, Kamiel van, Ninoofsesteenweg 499, Anderlecht.
Poorter, Dr Albert de, Sint-Pietersteenw. 199, Jette.
Reyntens O., griffier, Vit. Riethuysenlaan 8, Ganshoren.
Roemans Robert, Dr., atheneumleraar, Stadiumstr. 9, Vorst.
Saedeleer, Victor de, Lusthuizenlaan, 4, St-Agatha-Berchem.
Smet, Dr Adhemar de, atheneumprefekt, Koning Soldaatlaan 62.
Wiele, Alfons J. van de, Vleugelstr. 111, Br. 3.

BUGGENHOUT

Poelaert Frans, E.H., bestuurder van het klooster.

DEINZE

Kunst- en Oudheidkundige Kring, Kortrijkstr. 53
Pauwels Armand, Tolpoortstr. 41.

DENDERHOUTEM

Baeyens Kamiel, Anderenbroek 30.
Oudenhove, Edgard van, notaris.
Penne Maurits, apotheker.
Sonck Madeleine, onderwijzeres, Dorp 198.
Speten, Richard van der, Ninoofsesteenweg.

DENDERLEEUW

Baeten Hubert, geneesheer, Guido Gezellestr.
Bom van Driessche, Albert de, Huisegemstr. 20.
Cornelis Marcel, Guido Gezellestr. 93.
Couck Frans, aannemer, Aug. de Brabanderstr.
Herzele, Marcel van, beambte, Rodenbachstr. 23.
Hunninck Achiel, rustend schoolhoofd, Iddergemstr. 12.
Kruisheren, EE. PP., Nieuwstr.
Metsenaere, Raoul de, van Lierdestr.
Rijksmiddelbare School, Stationstr. 18.
Staels Josephine, Iddergemstr. 19.
Stradiot Omer, ambtenaar, Hugo Verrieststr. 23.
Stricht, E.H. Gaston van der, onderpastoor.
Wijnant Jozef, lic. klass. phil., Guido Gezellestr. 99.

DENDERMONDE

Clercq, Dom Gregorius de, O.S.B., bibliothekaris, St-Pieter en Paulusabdij.
Cosijns André, E.H., H. Maagdcollege.
Speeten, E.H. M. van der, subregent, H. Maagdcollege.

EEKLOO

Gansbeke, E.H. J. van, onderpastoor.

EREMBODEGEM.

Assche, Martha van, onderwijzeres, Kleistr. 4.
Backer, Felix de, Keppestr.
Belle, Francine van, studente, Leuvestr. 88.
Bellingen, Louis van, Kaai 15.
Boven, Jozef van, Keppestr.
Bruyn-de Craene, Leo de, «Messidor», Leuvestr.
Callebaut, Hilloné, schoolhoofd.
Caudron, notaris, Hogeweg.
Clercq, Jozef de, rustend onderwijzer, Kerkstr. 28.
Clippel, Louis de, Termurenlaan.
Cock, Oscar de, burgemeester.
Daelman, Marcel, Hogeweg 44.
Ediers-Raes, Wwe, Kerkstr.
Gaublomme Valère, E.H., onderpastoor, Kerkstr. 6.
Gijseghem, Adrienne van, onderwijzeres, Welleweg 47.
Ghijsels, E.H. Albert, pastoor, Terjoden.
Greve, Antoine de, Kromme Elleboogstr.
Haegeman Willy, Welleweg 31.
Hoefs, Yvonne van, onderwijzeres, Hogeweg 63.
Impe-de Cock, van, geneesheer, Kerkstraat 6.
Kelen, Aimé van der, Leuvestr.
Leroy, Marie-Louise, Kerkstr. 6.
Mahieu, apotheker, Kerkstr.
Moeder Overste, Eerw., Klooster, Aalststr.
Mollaert, Antoine, Hogeweg 18.
Noortgate, Roger van de, leraar, Termurenlaan.
Oosterlinck, Maurits, Dr. phil., Brusselsesteenweg 79.
Pottelberghe, Albert van, ingenieur-aannemer, Terjoden.
Rasschaert, Lena, regentes, Kerkstr. 12.
Rumbaut, Dr., geneesheer, Brusselsesteenweg.
Saedeleer, Alfons de, leider K.S.A., Denderstr. 24.
Saedeleer, Etienne de, bestuurder van de «Usines cotonnières».
Schepper-van de Maele, Gustaaf de, Alfons van de Maelestr.
Spiegel, Pr. van der, Wilgstr. 10.
Sudan Aimé, E.H., onderpastoor.
Vaerenbergh, L. van, gemeentesekretaris, Hogeweg 37.
Verhegge, Celestine, beroepsonderwijzeres, Termurenlaan.
Verhegge, Louis, koster, Gaston de Schepperstr.
Verleysen, Désiré, Van de Vijverstr. 24.
Verleysen, Wim, gemeenteraadslid, Osbroekstr. 3.
Vidts, Elza de, Statiestr. 4.
Wauters, Victor, leraar, Gaston de Schepperstr. 44.
Wesemael-Haeck, We Jozef van, Brusselsesteenweg.
Wit, Jan de, Ressebeke 36.

ERONDEGEM

Gemeentebestuur.
Moeder Overste, Eerw., Klooster.
Temmerman, Kamiel, onderwijzer, Kerkweg 1.

GENT

Conservator van het stadsarchief, Stadhuis.
Beer, Z.E.H. Kan. Albert de, Oude Houtlei 48.
Bibliotheek der Rijksuniversiteit.
Dauw, Raymond, Loodsenstr. 56.
Dhondt J., Prof. Dr., Voldersstr. 24.
Eeckhout, Z.E.H. Kan. Leonce, Groot Seminarie, Reep 1.
Fobe, Joseph, Coupure 156.
Gouverneur der Provincie, Weledele Heer, Provinciaal Gouvernement.
Graeve, Robert de, inspecteur L.O., Diksmuidestr. 37.
Laet, Prof. Dr. Siegfried J.L. de, Muinkkaai 26.
Linden, Leonce van der, Sint-Denijslaan 48.
Maatschappij voor Geschied- en Oudheidkunde, Abrahamstr. 13.
Potter, E.H. Jos de, Meersstraat 9.
Rijksarchief, Conservator van het, Geraard Duivelsteen.
Seminarie van Prof. Dr. Blancquaert, Universiteitstr.
Stevens, Jules, Prinsenhof 40.
Volk, Het, dagblad, Forelstr. 22.
Walters, Z.E.H. Jozef, rustend pastoordeken, Coupure 91.
Winnepenninckx, E.H., Godshuishammeke 138.

GERAARDSBERGEN

Broeckaert, Dr Arthur, geneesheer, Kattestraat.
Coetsem, Dr., van, Grotestr. 45.
Haese, Dr. Frans d', ambtenaar, Grote Markt.
Mahauden, Alfred, bibliothekaris v/h Willemsfonds, Boelarestr. 18.
Sterck, E.H. Jozef, principaal van het College.

GIJZEGEM

Arijs, Jacqueline, Denderstr. 7.
Huylebroeck, Kamiel, gemeentesekretaris.
Normaalschool.

Oblaten, Eerw. Paters.
Vlegels, E.H. Remi, leraar, Normaalschool.

GODVEERDEGEM

Stevens, Urbain, schoolhoofd, Kerkstraat.

GONTRODE

Vos, Marguerite de, Watermolen.

GROENENDAAL

Dier, Joris de, Groenendaalsesteenweg 115.

HAALTERT

Buckens, F., E.H., pastoor.
Hoeck, Maurice van, Bruul.
Jooris, Oscar, Bruulstr. 19.
Roelants, Roger, handelaar, Bruulstraat 6.
Sadeleer, baron Paul de, advokaat, burgemeester.
Stockman, Maria, onderwijzeres, Statiestr. 42.
Vijverman, Maria, Kerkstr. 8.

HEIKRUIS

Torfs, E.H. Em., rector van het Pensionaat.

HEKELGEM

Bergh, Jozef van den, referendaris, Molenbaan 5.
Coppens, Dom Cyprianus, O.S.B., bibliothekaris van de abdij, Affligem.

HEMELVEERDEGEM

Nieuwenhove, Wwe A. van.

HERDERSEM

Boel, Baziel, Broekstr. 30.
Boel, F.A., Grote Baan 136.

HERNE

Bernaerts, E.H. Jan, rector, Lindenstraat 2.

HERZELE

Buysscher, Maurice de, onderwijzer.

HEVERLEE

Landeghem, E. van, Naamsesteenweg 226.

HOFSTADE

Amelinckx, Frans, onderwijzer, Sint-Annastr. 1.
Brouwer, E.H. Jozef de, onderpastoor.
Callebaut, Roger, gemeentesekretaris.
Daelman, Cesarine, onderwijzeres, Hoogstr. 11.
Daelman, Paula, Kortenhoek 27.
Gijseghem, Maria van, verpleegster, Aalstersesteenweg.
Hertsens, Paula, Hoogstr. 78.
Jacob, Dr. Marcel, ambtenaar, Dendermondsesteenweg.
Meerleer, Maria de, onderwijzeres, Dendermondsesteenweg.
Ridder-van Langenhove, R. de, groothandelaar, schepen, Zijpstr.
Roels, Maria L., onderwijzeres, Kortenhoek 24.
Samuel, Charles, Blektestr.
Steyaert, E.H. A., pastoor.

IDDERGEM

Gemeentebestuur.
Eeman, Oct., Parochiestr. 53.
Staels, René, rustend schoolhoofd.

IDEGEM

Moeder Overste, Eerw., Klooster.

KALKEN

Paepe, E.H. Frans de, onderpastoor.

KAPRIJKE

Vos, Z.E.H. Leo de, pastoor-deken.

KERKSKEN

Hondt, Paul d', onderwijzer, Bergstr. 268.
Temmerman, Jos., Drijhoek 80.

KORTRIJK

Maldergem, A. van, Vacantiegenoegens, Wijngaardstr. 48.

LEBBEKE

Gabriël, E.H. Denis, onderpastoor.

LEDE

Gemeentebestuur.
Fruytier, Marcel de, Nieuwstr. 71.
Gijseghem, Anna van, Bellaartweg 11.
Hoste, Jules, erekolonel.
Keppens, Gustaaf, kantonnaal inspecteur, Stationstr. 23.
Nerum, Ferdinand van, Dreef 5.
Rubbens, Tony, geneesheer.
Tijsman, E.H. Antoon, onderpastoor.

LESSENBOS

Bruyndonckx R.

LEUVEN

Bibliotheek der Universiteit, Mgr. Ladeuzeplein.
Instituut voor Naamkunde, Schreursvest 29.
Jena, Stan, Tiense Vest 178.
Meyer, Paul de, E. Fr., Redemptoristenklooster, Brabançonnestr.

LIEDEKERKE

Damme, Paul van, Stationstr. 39.
Keymolen, E.H. Jules, pastoor.

LIER

Assche-Arras, Frans van, Grote Markt 76.
Bovendaerde, Urbain, Bernardienenlaan 14.

MARIAKERKE

Blancquaert, Prof. Dr. Edgard, Nevelsestr.

MECHELEN

Stadsarchief, Steenweg 1.

MEERBEKE

Baisier, Maurice, onderwijzer, Hogeweg 40.
Cosijns, Leo, notaris.
Motten, Alice van der, onderwijzeres, Oude Brusselbaan 33.
Staels, Alfred.

MELDERT

Maesschalck, E.H. K., pastoor.

MERE

Hoker, Albert d', Kleine Steenstr. 2.
Knibber, Renaat de, hoofdonderwijzer, Daal.
Suys, Aloïs, rustend onderwijzer, Vijverstr. 14.

MICHELBEKE

Moeder Overste, Eerw., Klooster.

MOERBEKE (G.)

Smet, Pierre de, rustend schoolhoofd, Edingsestw. 16.

NEDERBOELARE

Berghe, Albert van den, burgemeester-volksvertegenwoordiger.

NEDERHASSELT

Cleemput, Paul van, Aalstersestw. 23.
Schueren, van der, burgemeester, L. G. Betsstr.

NEIGEM

Anciau, E.H. Theofiel, pastoor.

NINOVE

Bamelis, lerares, Weg op Denderhoutem.
Beeckman, Felix, advokaat, Beverstr. 5.
Birmant, Jules, Geraardsbergsestr.
Bogaert, Mw., apothekeres, Vijfhoek.
Damme, Dr. van, geneesheer, Biezestr.
Decker, Laura de, onderwijzeres, Edingenbaan 2.
Denderklok, De, weekblad, Koepoortstraat 10.
Dockers, Dr. Emeric, geneesheer, Biezestr.
Dortant, Karel, Graanmarkt.
Druwe, K., Lavendelstr. 21.
Durant, Edgard, Stationstr.
Gassen, Dr. Hendrik van, atheneumleraar, Weg op Denderhoutem 53.
Geest, Paul de, Dreef 20.
Hemerijckx, Maria, Edingsesteenweg 21.
Hove, Joris, de Vlaminckstr. 17.
Lafontaine, Gaston, Graanmarkt 65.
Lievens, Jules, apotheker, Grote Markt 8.
Moor, E.H. Richard de, principaal van het college.
Paepe, Hel. de, Weg op Denderhoutem.
Paepe, Marcel de, Aalstersestw. 37.
Paepegem, E.H. Jozef van, Nederwijk 87.
Parmentier, A., Oudstrijdersplaats 1.
Perre, Gustaaf van de, stadsbibliothekaris, Okegemsebaan.
Riemaecker, Armand de, advokaat, Beverstr.
Slaghmuylder, Edward, Fernand Tavernestr.
Trimpont, O. van, burgemeester.
Troyer, Cl. de, onderwijzer, Polderstr. 31.
Vrije Vak- en Handelschool, Kasteelstraat 47.

OKEGEM

Vreckem, E.H. C. van, pastoor.

OOSTAKKER

Bossuyt, E.H. Omer van, pastoor.

OOSTERZELE

Sutter, E.H. Frans de, kapelaan.
Wilde, Leo de, ingenieur, Keiberg.

OPHASSELT

Belleghem, J.M. van, Kerkstr. 17.
Robinon, Hendrik, Leopoldlaan 53.

OPWIJK

Lindemans, Paul, ingenieur.

OUDENAARDE

Meyer, Eugeen de, Jozef Braetstr. 31.

OUTER

Baeten, Theo, schoolhoofd.
Goossens, Jules, Herlinkhove.

OVERIJSE

Cuypers, Julien, ambtenaar, Tanotstr. 8.

PETEGEM (O.)

Liedekerke, graaf Guy de, Kasteel.

RIXENSART

Parijs, Henry van, rechter, Kerkstr. 7.

ROESELARE

Leenheer, Alfons de, Spanjestr. 210b.

RONSE

Bockstal, Henri, technicus, Voorzienigheidstr. 35.
Es, Dr. Jan van, atheneumleraar, Steenweg op Leuze 145.
Matthijs, Edmond, Kruisstr. 368.
Mestdagh, Roger, leraar, Fred. Bruneellaan 47.

SCHELDEWINDEKE

Wilde, Ern. de, ingenieur, bestendig afgevaardigde.
Wijnant, Jan, E.H. Jan, onderpastoor.

SCHENDELBEKE

Daneels, Rafaël, Gentsestw. 322.
Sterthem, E.H. Jozef van, pastoor.

SERSKAMP
Pieters, Jules, gemeentesekretaris.

SINAAI
Crombé, E.H. Jozef, pastoor.

SINT-AMANDSBERG
Regaert, Mej. José, lerares, Kunststraat 89.
Acker, Dr. Frits-Valeer van, leraar, Gentstr. 167.
Straeten, R., van der, Gentstr. 1.

SINT-GENESIUS-RODE
Theys, H.C., ambtenaar, Gehuchtstr. 125.

SINT-GILLIS (D.)
Velde, Felix van de, Ros Beiaardstr. 48.

SINT-LIEVENS-ESSE
Hollander-Verviers, Wwe, R. d', Populierstr. 8.
Wambeke, Leo van, onderwijzer.

SINT-LIEVENS-HOUTEM
Standaert, E.H. H., onderpastoor.

SINT-MARIA-LIERDE
Campenaere, Brigitta de, Dorp 15.

SINT-MARIA-OUDENHOVE
Goedertier, Joseph, notaris.

SINT-MARTENS-LIERDE
Bauwens, Germ., Stratendries 319.
Cauwenberge, Julia van, onderwijzeres, Stratendries.
Clercq, Mw. M. de, Molenstr. 120.
Gaublomme, Marie José, verpleegster, Matrouwstr. 256.
Meulijzer, Honorine, schoolbestuurster.
Moeder Overste, Eerw., Klooster.
Morre, E.H. Cyriel, pastoor.

SINT-NIKLAAS
Ascoop, E.H. Marcel, leraar, Normaalschool.
Daem, Z.E.H. Kan. Jules, superior, Klein Seminarie.

SINT-PAUWELS
Steen, E.H. Albert van der, onderpastoor, Pastorijstr. 3.

SINT-TRUIDEN
Haegen, Omer van der, rustend leraar, Gorsemweg 42e.

SMEEREBBE-VLOERZEGEM
Pessemier, Gilbert, technisch leraar, Kerkstr. 33.

STEENBRUGGE
Lambrecht, Hoogeerw. abt, O.S.B., Sint-Pietersabdij.

STRIJPEN
Bossche-de Bock, N. van den, Meirestraat 73.
Vos, Leo de, Meirlaan 35.

TERALFENE
Arijs-van Neyghem, P., onderwijzer, Paalstr. 75.

TIELT
Verbaeys, André, Tramstr. 15.

TURNHOUT
Meyer, E.P. Petrus de, Minderbroeder, Patersstr. 122.

VELZEKE-RUDDERSHOVE
Baele, Gerard, onderwijzer, Stuivenberg.

VOORDE
Eechaut, E.H. B.A., pastoor.
Noortgate, Paul van den, Kerkstr. 25.

WAARBEKE
Mignon René, schrijnwerker.

WELLE
Christiaens, René, gemeentesekretaris.
Gijseghem, Albert van, Langestr. 4.
Langelet-Wellekens, Wwe M., Dorp.
Leenheer, Marcel de, onderwijzer, Steenweg 49.
Lul, Jozef van, rustend ambtenaar, Kerkstr. 16.
Roy, E.H. Frans van, onderpastoor.

WETTEREN
Bosteels, E.H. Jan, directeur, Wegvoeringstr. 63.

WICHELEN
Waele, M. de, kasteel.

WOUBRECHTEGEM
Lanckman, E.H. Cyriel, pastoor.
Mulder, Gaston de, onderwijzer.

ZELZATE
Velde, E.H. Lodewijk van de, pastoor, Debbautshoek.

ZOTTEGEM
Gemeentebestuur.
Bestuurder der Gemeenteschool, Firmin Bogaertstr.
Bossche, Michel van den, pasteibakker, Stationstr. 14.
Cambier, E.H. Adelbert, leraar, College.
Coessens-Debrez, Omer, Grotenbergestraat 57.
Droesbeque, Charles, notaris, Molenstraat.
Meulebroucke, van de, Heldenlaan 19.
Vleeschauwer, Frans de, bestuurder van de Rijksmiddelbare School, Kleine Nieuwstr. 1.
Wijmersch, Leo van, ere-gemeentesekretaris, Neerstr. 22.

ZWEVEZELE
Callewaert Marcel, brouwer, Lichterveldestr. 30.

ZWIJNDRECHT
Bernaers-Baeyens, Pieter, bouwkundig tekenaar, Dorp Oost 37.

INHOUDSTAFEL

1949.

Aalst, Petrus van. — Het verblijf van de zalige Ailbert van Antoing te Meerbeke (± 1105) 50
Boel Pieter. — De syntaxis van het Aalsters dialect 93
Brouwer, Jozef de. — De Boerenkrijg in de streek van Aalst, 6, 33
Een proces, voor de schepenbank van Hofstade, waarin het gaat over de liefde 30
Bespotting van de Fransen te Aalst in 1799 31
Natte of zatte begrafenis te Haaltert in 1683 156
Stichting van een zoenjaargetijde, te Haaltert, bij doodslag (1503) 171
Wat leerde men op school te Haaltert ? 172
Cambier Adelbrecht. — Een onbekende faze in de verovering van het land tussen Schelde en Dender door de graven van Vlaanderen (10e-13e eeuw) 65
Cleemput, Jozef van. — De persoonsnaam de Pauw 54, 117
Het toponiem « Zeeberg » te Aalst 161
Coppens Cyprianus. — Een cartularium van de Cistercienserinnen-abdij Beaupré (Grimminge) te Affligem 29
Het archief Verbrugghen-de Smet 62
Uit de geschiedenis van Steenhuize 104, 139
Het leen Stuivenberg te Melle (1674-1695) 155
Een rente te Voorde in 1646 172
Costumen vande Heerlichede ende Vryhede van Ronsse 116, 148, 173
Dietboud J. — zie de Brouwer, Jozef de
Es, Jan van. — Wat werd te Ronse, sedert de oorlog, op heemkundig gebied gepresteerd ? 28
De Costumen van Ronse (1552). Woord vooraf 115
Welke taal gebruikte vroeger het Ronsese stadsbestuur ? 123
Gassen, Hendrik van. — Persoonsnamen in Ninoofse plaatsnamen 21, 52
Het geestelijk toneel in de middeleeuwen te Ninove 38
De ommegang van het Heilig Kruis te Ninove (14e-16e eeuw) 97, 135
Gaublomme Valère. — De stichter van de kartuize te Sint-Martens-Lierde (1329-1783) 16
De stichting der kartuize van Sint-Martens-Lierde 43
Familienamen uit de charters der kartuize van Sint-Martens-Lierde 109, 141, 165
Een geschiedenis van Hofstade 125
Gysseling Maurits. — Etymologie van Hofstade 67
Lindemans Jan. — De Zeeberg te Aalst 13
Het geslacht de Witte 85
Een schilderij van Kasper de Crayer in de kerk van Wieze 102
Lul, Albert van. — Enkele demografische aspecten van het arrondissement Aalst 68
Lijst onzer leden in 1949 182
Maeyer, Aloïs de. — Willem Caudron (1607-1692) 79
Overstraeten, Jozef van. — Het land van Aalst 1
Hoever staat het toponymisch onderzoek in het Land van Aalst ? 27
Onze Bibliografie (76 nrs) 31, 63, 95, 127, 159, 180
Aan de goedwillige lezer II
Enige nieuwsjes 32b
De Boerenkrijg in onze streek 62
Een vleiend oordeel en... klachten 64b

Overstraeten, Jozef van.— Onze posterijen honderd jaar geleden 124
Onze markten honderd jaar geleden 158
In memoriam Kanunnik Jozef Reijnaert 160b
Reynaert Jozef. — De ramp van de Sint-Maartenskerk te Aalst 26
Smet, Gilbert de. — De persoonsnaam de Pauw 54, 117
Suys Aloïs. — De Meerse pap 60, 96b
Hoe men het alfabet aanleerde 63
Theys Constant. — In de Baardegemse bossen van Affligem of het geheim der omgekeerde zerken 157
Van een doedelzakspeler uit Welle 172
Uyttersprot Clemens. — Nog het schilderij van de Crayer te Wieze 158
Vaerenberg, Frans van. — De Meirsche pap 61
Walters Jozef. — Wanneer leefde Sint Berlindis van Meerbeke ? 129

ANALYTISCHE TAFEL

ARCHIEVEN
Affligem (abdij) 29, 32, 62, 104, 172.
Gent (RA) 62, 160.
Ronse 28, 64, 96, 123.

BIBLIOGRAFIE
van het Land van Aalst (**niet** verwerkt in deze analytische tafel) 31, 63, 93, 95, 125, 128, 159, 180.

BIOGRAFIE
Ailbert van Antoing (XII) 50.
Berlindis van Meerbeke (VII ?) 129.
Caudron Willem (XVII, Aalst) 79.
Crayer, Kasper de (XVII) 103, 158.
Gheylinc Jan (XIV, G'bergen) 16,43, 147.
Pape Gustaaf (XX, Aalst) 60, 96b.
Reijnaert Jozef (XX, Aalst) 160b.
Vaerenberg, Frans van (XIX, Mere) 60.
Vlegels Honoré (XIX, Mere) 60.

DEMOGRAFIE
arr. Aalst 68, 95.
arr. Oudenaarde 95.

GESCHIEDENIS
ekonomische
haven Aalst 13, 161.
markten 158.
geschiedkundige aardrijkskunde
Land van Aalst 1.
godsdienstige
abdijen Affligem 32, 95, 96, 157, 159,
Beaupré (XIII-XVI) 29.
Ronse (X-XIII) 28, 65.
geestelijk toneel Ninove 38, 97, 135.
heiligen Ailbert van Antoing (XII) 50.
Berlindis van Meerbeke (VII ?) 129.
kartuize St-Martens-Bos (XIV) 16, 43, 128.
kerken Aalst (XX) 26.
Ronse (XII) 28.
Steenhuize (XVI-XVIII) kapelanieën 140.
Haaltert (XVI) zoenjaargetijde 171.
koorheren van St. Augustinus Meerbeke (XII) 50.
liturgie (pauw in de) 119.
ommegang H. Kruis Ninove (XIV-XVI) 97, 135.
St. Hermes Ronse (XX) 29.
krijgsgeschiedenis.
Boerenkrijg (XVIII) 6, 31, 33, 62.
kultuurgeschiedenis
doedelzakspeler (XVIII) 172.
dronkenschap Haaltert (XVII) 156.
ommegang Ninove 97, 135.
onderwijs, 63, 172.
pauw 56, 117.
posterijen (XIX) 124.
taalgebruik Ronse 123.

kunstgeschiedenis
bouwkunde Aalst (XX) 26.
Ronse (XII) 28.
schilderkunst Wieze 102, 158.
rechtsgeschiedenis
aartsbisschoppelijke rechtbank (XVII) 156.
costumen en rechtsgebruiken Steenhuize 106, 139.
costumen Ronse (XVI) 115, 148, 173.
drossaard Brabant (XVII-XVIII) 157, 172.
rente te Voorde (XVII) 172.
schepenbank Hofstade (XVIII) 30.
staatkundige
Frans bewind (XVIII-XIX) 6, 31, 33, 62, 96.
Heerlijkheid Hofstade 126.
Land van Aalst 1.
Leen Stuivenberg Melle 155.
Prinsdom Steenhuize 104, 139.
Tenement van Ende 28, 65.

GESLACHTSKUNDE (genealogie) algemeen 64, 109, 141, 165.
Gheylinc 16, 147.
Witte (de) 85.

LETTERKUNDE **toneelkunde** Aalst (XVII-XVIII) 79.
Ninove 38, 97, 135.

OUDHEIDKUNDE **Opgravingen** Hofstade (XX) 96.
Ronse (XX) 28.

TAALKUNDE **dialektkunde** 93, 180.
etymologie 54.
persoonsnaamkunde (onomastiek) 21, 52, 54, 64, 109, 117, 141, 165.
plaatsnaamkunde (toponymie) Aalst 13, 161.
Aalst (Land van) 27.
Hofstade 67.
Ninove 21, 52.

VERENIGINGSLEVEN Aalst (onze vereniging) II, 32b, 64b, 128b, 182.
Ronse 28.

VOLKSKUNDE (folklore) fiertel Ronse 29.
spotnaam der Merenaars 60, 96b.

WAPENKUNDE (heraldiek) geslacht de Witte 91.
pauw 121.

Register op de aardrijkskundige namen

Slechts bij uitzondering worden hier namen buiten het Land van Aalst behandeld.

Aaigem 4, 5, 71, 76, 78, 88, 124.
Aalst (stad) 1-4, 6-12, 13-15, 26, 27, 31-38, 60, 62, 63, 71, 74, 77-85, 88, 89, 92-95, 101, 103, 104, 124, 125, 136, 137, 156, 158-160, 161-165, 180, 181.
(arrondissement) 5, 27, 68-79, 95.
(land) 1-6, 27, 62, 63, 65-67, 85-92, 160.
Affligem (abdij) 7, 29, 31, 32, 34, 50, 51, 62, 91, 92, 96, 104, 137, 155-157, 159.
Amengijs 4, 125.
Antoing, 50, 51.
Appels 2, 9, 10, 34.
Appelterre-Eichem 4, 5, 29, 71, 75, 125, 140.
Aspelare 3, 35, 71, 76, 125, 172.
Asse (land) 2, 5.
Baaigem 3, 125.
Baardegem 5, 27, 32, 71, 75, 103, 124, 157.
Bakergem (Ninove) 21, 22, 24.
Balegem 4, 27, 125.
Bambrugge 4, 71, 75, 88, 124.
Bavegem 4, 71, 75, 124.
Beaupré (Grimminge) 29.
Beerlegem 4, 124.
Berchem 4, 5, 124, 158.
Beugem (Moorsel) 32.
Bevegem (Zottegem) 2, 64, 159, 160, 181.
Bevingen (Neigem) 64.
Boelare (land) 1, 3, 16, 29, 110, 112, 146.
Borchtlombeek 2, 4, 5, 27, 91.
Borsbeke 4, 5, 27, 33, 71, 75, 88, 92, 124.

Borst = Roborst.
Bottelare 4, 124, 158.
Brugge o.m. 88, 91, 118.
Burst 4, 33, 71, 75, 124.
Deftinge 3, 29, 110, 112, 113, 125, 141, 142, 144, 146-148, 166, 168, 170.
Deinsbeke (Zottegem) 64, 159, 160, 181.
Dender 13-15, 161-165.
Denderhoutem 2, 4, 5, 35, 36, 71, 75, 88, 124, 158.
Denderleeuw 2, 4, 5, 9, 11, 12, 27, 32, 36, 71, 74, 76, 78, 124, 160.
Dendermonde (stad) 8, 34, 36, 90, 91, 124, 136.
(arrondissement) 5.
(land) 2, 88.
Denderstreek 63, 95, 160.
Denderwindeke 2, 4, 5, 34, 62, 71, 74, 76, 125, 131, 158, 160.
Dikkele 4, 124.
Dikkelvenne 3, 62, 125.
Edelare 4, 5, 124, 159.
Eichem (Appelterre) 2, 4, 29, 92.
Eksaarde 86-88, 91.
Elene 4, 5, 71, 75, 106, 125.
Elst 4, 5, 124.
Ename 1, 4, 65, 95, 124, 158.
Ene (Ninove) 21, 23, 24.
Erembodegem 2, 4, 9, 12, 27, 32, 34, 35, 71, 74, 78, 95, 124, 159.
Erondegem 4, 5, 71, 75, 88, 124.
Erpe 4, 5, 12, 33-35, 71, 75, 86, 88-90, 124.
Erwetegem 4, 62, 71, 75, 125, 146, 167, 170.
Etikhove 4, 5, 28, 63, 124.
Gavere 62, 125, 158, 160
(land) 1, 3, 5.
Gent o.m. 2, 3, 88-90, 124.
(arrondissement) 5.
Gentbrugge 4, 124, 160.
Geraardsbergen 1, 2, 16-18, 27, 29, 32, 43, 44, 48, 71, 74-79, 95-97, 110-114, 124-127, 131, 137, 141, 142, 144-148, 158, 160, 166-171, 180, 181.
Gijzegem 2, 4, 9, 12, 34, 36, 71, 75, 124, 180.
Gijzegem (Ninove) 23.
Gijzenzele 4, 124.
Godveerdegem 4, 62, 71, 76, 125, 160.
Goeferdinge 3, 71, 75, 124.
Gontrode 4, 124.
Grimminge 4, 29, 71, 74, 76, 125.
Grotenberge 4, 71, 75, 125.
Haaltert 4, 5, 10, 12, 27, 34, 35, 71, 75, 78, 124, 156-158, 171, 172.
Hasselt = Ophasselt.
Hekelgem 10-12, 62, 92 zie ook Affligem.
Heldergem 4, 5, 71, 75, 124.
Hemelveerdegem 4, 29, 95, 111, 112, 125, 141, 158, 166, 168.
Herdersem 4, 12, 32, 64, 72, 75, 76, 124, 180, 181.
Herlinkhove (Outer) 1 3, 137.
Hermelgem (Nederzwalm) 3, 124.
Herne 16, 43, 44, 62.
Herzele 4, 27, 33, 62, 72, 75, 125, 158, 160.
Hillegem 4, 72, 75, 125.
Hofstade 2, 4, 10, 12, 27, 30, 34, 35, 64, 67, 68, 72, 75, 89, 90, 96, 124-127, 180.
Hundelgem 4, 124, 160.
Hunnegem (Geraardsbergen) 32, 181.
Iddergem 2, 4, 27, 72, 75, 124.
Idegem 3, 29, 72, 76, 77, 96, 125.
Impe 4, 72, 76, 88-90, 124.
Kerkem (Maarke) 4, 5.
Kerksken 4, 5, 72, 75, 77, 124.
Kottem (Oombergen) 4.
Kwaremont 4, 5, 124.
Laarbeke (St-Martens-Lierde) 171.
Landskouter 4, 124.
Lede 2, 4, 9, 11, 12, 27, 30, 32, 34, 35, 72, 75, 78, 88-90, 95, 124, 158-160.
Leeuwergem 4, 72, 75, 106, 125, 140.
Lemberge 4, 124.
Letterhoutem 4, 27, 72, 76, 92, 124.
Leupegem 4, 5, 124, 180.
Liedekerke 2, 4, 5, 11, 32, 34, 36, 62, 95, 96, 136. Zie ook Termuilen.
Lieferinge 2, 4, 72, 76, 125.
Lokeren 87, 88, 91.
Lokristi 87.
Maarke-Kerkem 4, 5, 124.
Massemen 2, 4, 90, 125.
Mater 4, 124.
Meerbeke 5, 22, 29, 32, 36, 50-52, 62, 72, 75, 92, 95, 125, 129-134, 158, 160.
Meilegem 3, 62, 124.
Melden 4, 5, 124, 180.
Meldert 5, 12, 32, 62, 72, 75, 95, 103, 124, 157.
Melle 2, 4, 124, 155, 156, 160.
Melsen 4, 62, 124.
Mere 4, 12, 33, 35-37, 60, 61, 72, 75, 88, 105, 124, 160.
Merelbeke 4, 124, 158.
Mespelare 2, 4, 64, 95, 124.
Michelbeke 4, 124, 158.
Mijlbeke (Aalst) 13.
Moerbeke 4, 16, 29, 72, 75, 78, 124.
Moerbeke (Waas) 88, 89.
Moorsel 2, 4, 7, 10, 12, 32, 34, 64, 72, 75, 95, 124.
Moortsele 4, 124.
Morenbroek (St.-Martens-Lierde) 16, 112, 115, 143, 146, 167, 168.
Munkzwalm 4, 124.
Munte 4, 125.
Nederboelare 3, 72, 75, 76, 78, 111, 112, 124, 145, 148. Zie ook Boelare.
Nederbrakel 3, 4, 95, 111, 114, 124, 125, 142, 158, 166, 167, 169, 170.
Nederename 4, 124.
Nederhasselt 2, 3, 72, 76, 125.
Nederzwalm-Hermelgem 3, 124.
Neigem 2, 4, 5, 29, 64, 72, 75, 125, 158.

Nieuwenhove 2, 3, 29, 72, 74, 76, 125.
Nieuwerkerken 4, 12, 27, 33-35, 72, 75, 76, 88, 90, 124.
Ninove 1, 3, 8, 10, 17, 21-25, 27, 32, 24-36, 38-42, 44, 52-54, 62, 64, 72, 75, 77, 78, 80, 90, 92, 95-102, 124, 125, 135-138, 158, 160.
Nukerke 4, 5, 124.
Okegem 2, 4, 25, 72, 74, 95, 124, 159.
Onkerzele 3, 29, 72, 75, 76, 78, 124, 147, 168.
Oombergen 3, 4, 72, 76, 92, 125, 129, 132, 158.
Oordegem 4, 5, 32, 35, 72, 75, 86, 88-90, 124, 158, 160.
Oosterzele 4, 5, 32, 62, 124, 125, 158.
Opbrakel 4, 114, 124, 145, 166, 168, 169.
Ophasselt 3, 29, 72, 76, 105, 110, 112, 113, 125, 139, 143, 144, 167-170.
Orroir 2, 4, 125.
Ottergem 4, 5, 72, 76, 88, 124.
Oudegem 2, 11, 12.
Oudenaarde (stad) 3, 5, 66, 110, 114, 115, 124, 147, 169.
(arrondissement) 5, 95, 180.
(kastelnij) 3.
Oudenburg (kastelnij) 2, 3.
Outer 1-3, 29, 72, 75, 125.
Overboelare 3, 73, 75, 78, 110, 112, 113, 124, 142, 144, 146, 159, 166, 169.
Overmere 8, 9, 88, 89.
Pamele (Oudenaarde) 3, 5.
Parike 3, 111, 125, 142, 146, 148.
Paulatem 3, 124.
Pollare 2, 4, 5, 29, 36, 55, 73, 75, 125.
Preulegem (Ninove) 24.
Ressegem 4, 5, 27, 73, 76, 124.
Rode (land) 1, 4. Zie ook Schelderode.
Ronse 1, 3, 4, 8, 28, 64-67, 95, 96, 111, 115, 116, 123-125, 128, 148-155, 158, 160, 173-181.
Rooborst 4, 124.
Rotselaar (land) 5.
Rozebeke 4, 124, 159, 160.
Rozenaken 4, 28, 125.
Ruien 2, 4, 124, 158.
Schelde 1, 2, 14.
Schelderode 4, 124, 180.
Scheldewindeke 4, 32, 125.
Schellebelle 2, 10, 88.
Schendelbeke 3, 16, 17, 29, 44, 73, 76, 77, 96, 125, 139, 140, 144.
Schonenberge (Ophasselt) 139.
Schoonaarde (Wichelen) 2, 4, 12.
Schorisse 4, 28, 95, 124, 158, 159.
(land) 1, 4.
Semmerzake 3, 125.
Serskamp 2, 4, 11, 12, 88, 125, 147, 158.
Sinaai 86, 88, 89.
Sint-Antelinks 4, 73, 76, 125.
Sint-Blasius-Boekel 4, 124.
Sint-Denijs-Boekel 4, 62, 124.
Sint-Goriks-Oudenhove 4, 73, 76, 125.
Sint-Kornelis-Horebeke 4, 124.
Sint-Lievens-Esse 3, 73, 76, 78, 125, 139
Sint-Lievens-Houtem 4, 27, 73, 75, 77, 92, 125, 134, 158.
Sint-Maria-Horebeke 4, 124, 128, 158.
Sint-Maria-Latem 3, 62, 124.
Sint-Maria-Lierde 4, 111, 115, 125, 139, 142-144.
Sint-Maria-Oudenhove 4, 73, 75, 111, 115, 125, 142, 144, 146-148, 158, 166, 168-170.
Sint-Martens-Bos: zie Sint-Martens-Lierde.
Sint-Martens-Lierde 4, 16-20, 43-49, 62, 109-115, 125, 128, 141-148, 165-171.
Smeerebbe-Vloerzegem 3, 29, 73, 76, 95, 110, 125, 141, 143, 165, 169.
Smetlede 4, 5, 12, 73, 75, 88, 124.
Steenhuize-Wijnhuize 4, 73, 76, 78, 95, 104-109, 113, 125, 139-141, 158, 165, 167, 170.
Strijpen 4, 62, 73, 75, 125.
Teralfene 2, 4, 5, 11, 12, 32.
Termuilen (Liedekerke) 11, 34, 36, 62, 100.
Tussen Marke en Ronne (land) 1, 5.
Velzeke-Ruddershove 4, 64, 73, 76, 125, 158, 181.
Viane 4, 29, 73, 76, 78, 124, 158.
Vlekkem 4, 5, 73, 76, 88, 124.
Vlierzele 4, 27, 73, 76, 88, 124.
Vloerzegem 3, 29, 112, 113, 167.
Volkegem 4, 124.
Voorde 4, 29, 73, 76, 105, 107, 125, 139, 140, 172.
Vurste-Wassene 3, 125.
Waarbeke 3, 29, 73, 76, 125.
Wanzele 2, 73, 75, 88, 124.
Wassene (Vurste) 3.
Wedergrate (land) 5.
Welden 4, 62, 124.
Welle 2, 4, 9, 12, 27, 73, 75, 95, 124, 172.
West-Brabant 180.
Westrem 4, 90, 125.
Wetteren 2, 6, 12, 89, 125.
Wichelen 2, 4, 9, 11, 12, 14, 124, 147, 158, 160.
Wieze 2, 4, 12, 32, 95, 102-104, 124, 158, 159.
Wijlegem (Sint-Blasius-Boekel) 4.
Woubrechtegem 4, 73, 75, 92, 125, 128.
Zaffelare 86, 87.
Zandbergen 3, 29, 73, 76, 77, 125, 158, 181.
Zarlardinge 3, 4, 29, 73, 74, 76, 124, 142.
Zeeberg (Aalst) 13-15, 161-165.
Zegelsem 4, 124.
Zeveneeken 87.
Zonnegem 4, 73, 75, 88, 124.
Zottegem 2, 4, 27, 35, 62, 64, 73, 74, 78, 79, 90, 95, 111, 115, 124, 125, 128, 142, 158-160, 181.
(land) 1, 4.
Zulzeke 4, 5, 124.

Op 15 Januari

verschijnt
nr 1 van onze tweede jaargang,
merkelijk uitgebreid,
nl. op 48 i.p.v. op 32 bladzijden.
Elk van de zes nummers zal 16 bldz. méér tellen,
zodat we U a.s. jaar
96 blz. (d.i. drie volle nummers) *meer*
brengen

voor hetzelfde geld,

voor de luttele som van 80 frank.
Dit is ons echter slechts mogelijk
indien elk lid trouw blijft aan zijn vereniging
en daarbij een propagandist wordt!
Overloop de lijst onzer leden in dit nummer.
Vele en haast onbegrijpelijke leemten
in menige stad, in vele dorpen, in allerlei,
maar vooral intellectuële kringen,
zullen U opvallen.

Maak van deze vaststellingen gebruik om uw «plan de campagne» uit te stippelen en ga dan onmiddellijk aan de slag,

voor een grotere groei en bloei
van
UW VERENIGING
en van
UW BLAD!

TOERIST, uw bond is de

Vlaamse Toeristenbond

AUTOMOBILIST, MOTORFIETSER, uw vereniging is de

Vlaamse Automobilistenbond

Maakt de V.T.B. en de V.A.B. nog machtiger
in de dienst van uw belangen, van uw land, van uw
volk en treedt toe of werft leden.

V.T.B.: 75 of 10 fr. 's jaars (met of zonder tijdschrift)
V.A.B.: 100 fr. 's jaars

Postrekeningen 936.27 en 324.558
Sint-Jakobsmarkt 45, Antwerpen.

HET LAND VAN AALST

Tweemaandelijks tijdschrift.

Hoofdredakteur : Jozef van Overstraeten, Leopold III laan 32, Aalst, Tel. 220.60.

Beheerder : Albert van Lul, de Nayerlaan 51, Vorst (Brussel), Tel. 44.61.22, Postrekening 41.45.92.

INHOUD VAN Nr. 6.

15 December 1949.

Gleemput, Jozef van. — Het toponiem «Zeeberg» te Aalst. I. De Werf. 161

Gaublomme Valère. — Familienamen uit de charters der kartuize van St.-Martens-Lierde. — III. 165

Brouwer, Jozef de. — Stichting van een zoenjaargetijde, te Haaltert, bij doodslag (1503) 171

Brouwer, Jozef de. — Wat leerde men op school te Haaltert ? 172

Coppens Cyprianus. — Een rente te Voorde in 1646. 172

Theys Constant. — Van een doedelzakspeler uit Welle. 172

Costumen van de Heerlichede ende Vryhede van Ronsse. — III. 173

Overstraeten, Jozef van. — Onze bibliografie (nrs 62-76). 180

Lijst onzer leden in 1949. 182

Overstraeten, Jozef van. — Inhoudstafel. 188
Analytische tafel. 189
Register op de aardrijkskundige namen. 190

Drukk. «De Aankondiger», Dr. De Moorstr. 6, Aalst. — Tel. 248.18.